

1923 *TRIDESET LET* 1953

Slovensko okno v svet

KATOLISKI MISIJONI

RAZPISANJE
LJUBLJANA
XVII

Las Misiones Catolicas DICIEMBRE

OČETOVA BESEDA

GOVOR PIJA XII. NA MISIJSKO NEDELJO 1953

„Z očetovskim in brezmejno širokim (2 Kor 6, 11) srcem se na misijonski praznik obračamo na Vas, častiti bratje in ljubljeni sinovi, ki Vam je dodeljena čast, da ste po vsem svetu neutrudni tvorci pri razširjanju Evangelija in često, na vso nesrečo, tudi žalostne priče ali slavne žrtve najstrahotnejših preizkušenj. Kako naj bi tedaj v tej, za bodočnost tolikih misijonov tako usodni uri ne povzdignili našega glasu, da bi ponesli po njem do najodčaljnejših krajev oznanilo tolažbe in upanja? Naj vsakdo od Vas, ko bo čul to našo besedo, spozna iskreno skrb našega očetovskega in pastirskega srca; kajti kot pravi prerok: „Kakor pastir prešteja svoje ovce na dan, ko vihar razkropi čredo, tako bom jaz svoje preštel“ (Ezekiel 34, 12).

VELIKE TEŽAVE PRI MISIJSKEM DELU

„Celo tam, kjer je misijonstvo po nekaj letih doseglo odločilne uspehe, ki so bili zanesljivo upanje za bodočnost, so vsakdanje težave kruh Kristusovega apostola. Dobro nam je znano velikočušje, ki ga terjajo žrtve, a prav tako se zavedamo grenkosti osamljenosti in utrujenosti ob sklepu trdega dne; enako nam je znana radost duhovniške službe ali krščanske odpovedi, kot vemo za potrto, ki gnjavi najboljše spriča silnosti takšne nizmerne naloge; zavedamo se zaskrbljenosti pastirjev, ki gledajo, kako gredo v klasje novi posevki, pa trpé zaradi pomanjkanja delavcev in tvarne pomoči. In, ali ni resnica, da se je vsemu temu pridružila še nova, tožeča zaskrbljenost, ki v premnogh pokrajinah muči misijonarje, ko zro nevarnosti, ki hkrati navzven in znoter prete njih mladim krščanskim občinam? Danes ni več ozemlja, ki bi ga prikrito ali odkrito ne dosegla propaganda brezbožnega komunizma; ni jih mladih narodov, pri katerih bi se ne vzbujale težnje in mnogokrat naravnost neučakane zahteve, ki odgovornim pastirjem v njih skrbi za resnični blagor svojega ljudstva nalagajo ogromna bremena; ni dežele slednjič, ki bi se mogla ogniti vrtincem mednarodnega vrenja in gospodar-skemu tekmovanju z vsemi posledicami v kulturnem in družbenem redu.“

SVETI OČE ŽIVI Z MISIJONI

„V naši okrožnici „Evangelij Praecones“ smo označili različna vprašanja, ki zahtevajo še posebno čuječnost, in, zavedajoči se naše pastirske službe, smo Vam dali tudi potrebna navodila. Ponovno Vam jih kličemo v spomin in želimo čez vse, da se jim, častiti bratje, pridruži še osebno pričevanje naše skrbne pozornosti, nenehne molitve in ljubezni: Vaše težave in skrbi so naše, kot sta naša tudi Vaše veselje in Vaše upanje. In v svojih mislih se enako spominjamo pastirjev in vse njihove duhovščine, svetne in redovniške, ki z njimi vred deli trud in žrtve; bogoslovcov, ki so upanje novih krščanskih občin; redovnih bratov in sestra, ki se posvečajo oznanjanju Evangelija, šolstvu in krščanski dobroteljni; laikov Katoliške akcije, ki so poklicani k častnemu sodelovanju pri cerkvenem apostolatu v takšni odločilni uri za bodočnost njih dežele; vseh vernikov in katehumenov slednjič, za katere želimo, ča njih število vedno bolj raste. Kaj ni tedaj

primerno, da povzamemo z apostolom: „Imam vsakdanji opravek, skrb za vse cerkve. Kdo je slaboten in jaz ne bi bil slaboten? Kdo se pohujšuje in bi mene ne peklo?“ (2 Kor 11, 29).

POSEBNA LJUBEZEN TRPEČIM MISIJONOM DALJNEGA VZHODA

„A kot se mati z največjo nežnostjo bliža otroku, ki najbolj trpi, takisto se Mi s podvojeno ljubeznijo obračamo k ljubljenim in slavnim misijonom Daljnega Vzhoda, ki svetu danes nudijo junaški zgled zvestobe Gospodu in njegovemu Namestniku na zemlji.“

„Tako se je tedaj zgodilo, ljubljeni sinovi, da zaradi vere, ki ste ji neustrašene priče; zaradi upanja, ki ne vara nikoli in čigar luč nosite množicam, „ki sede v temi in v smrtni senci“ (Ps 106, 10); zaradi ljubezni slednjič, ki Vas je naredila za glasnike miru med brati, zdaj kot v dneh najhujših preganjanj postopajo z Vami, kot da ste sovražniki javne blaginje, ko Vas izganjajo iz skupnosti, tirajo ječo in v smrt. In kar Vas boli še bolj od smrti same, ljubljeni pregnani misijonarji, je to, da so Vas prisilili zapustiti sredi viharja, ki se nad njimi znaša, vse te misijone, ki ste jih počasi osnovali, potrpežljivo utrdili, občudovanja vredno uredili, pa zdaj brez moči gledate — daleč od te svoje druge domovine, ki ste ji dali srce — kako so se razkropile Vaše ovce, kako se ruši vse, kar ste za ceno takšnih žrtev zgradili.“

„Predvsem zahvalimo Boga, Očeta vsega usmiljenja, ki je naklonil, da navkljub udarcem telesnega preganjanja in navkljub pritisku najbolj zvite in premetene propagande, velika večina vernikov ni padla, kot se ni v ničemer zlomila nje čudovita vztrajnost. Vse so poruvali po Vaših delovnih poljih razen vere, upanja in ljubezni. In če nasilje nasprotnikov zdaj duši oznanjanje in rast katolištvu, prav gotovo ne morejo ubraniti pravim Kristusovim vernikom, tem živim kamnom krščanske zgradbe, da bi ne razglašali resnice po junaškem pričevanju svoje zvestobe: VERBUM DEI NON EST ALLIGATUM. Ne, „božja beseda ni uklenjena“ (2 Tim 2, 9).

„Ta trda preizkušnja, ki je prišla nad Vaše stare in slavne misijone, nas spominja nasprotovanj, s katerimi se je morala sprijeti prva krščanska Cerkev. Enako kot Vaši predniki prvih krščanskih stoletij, „ste prestali velik boj v trpljenju; zdaj v sramoti in stiskah stavljeni v zgledovanje, zdaj tovariši tistih, katerim se je tako godilo. Zakaj tudi z jetniki ste imeli sočutje in prenesli ste z veseljem uplenitev svojega imetja, vedoč, da imate boljšo in neminljivo posest“ (Heb 10, 32—34).

„Pred očmi so Nam in v zlati knjigi svetih prigodb Cerkve gledamo slavna imena krščanskih občin, ki danes ječe pod šibo nevihte; in družno s temi imeni dolga vrsta žrtev, ki so v teh poslednjih letih s svojim imetjem, svobodo in celo življenjem plačale čast, da pred svetom slavno pričajo svojo vero v Jezusa Kristusa in svojo neomajno pripadnost Cerkvi.“

PROTI PREGANJANJU CERKVE V EVROPI

„Ko se spominjamo vsega tega strahotnega trpljenja cerkva na Daljnem Vzhodu, se nam misel enako z bolečino, pa tudi s ponosom in s priznanjem

ustavlja pri vseh teh škofih, duhovnikih, redovnikih in vernikih mnogih evropskih dežel, ki so ozemlja starodavnih krščanskih občin, in ki jih taisto sproščenje zlega v enaki preizkušnji Vam pridružilo, ki jih ista zvestoba druži v istem pričevanju njih vere, Od vseh strani prejemamo v teh trenutkih zagotovila ogorčenosti in užaljenosti katoliškega sveta zaradi nasilja, ki so ga nedavno izvršili spet nad novim članom svetega kolegija nad našim ljubljenskim sinom, kardinalom Štefanom Wyszinskim, nadškofom gnjezenskim in varšavskim, primasom Poljske; poslužujemo se te priložnosti, da mu zatrdimo našo očetovsko ljubezen, pa da hkrati tudi mi z vso bolečino in odločnostjo ugovarjamo proti takšni kršitvi najsvetejših pravic katoliške Cerkve. Ta namreč, vsi to dobro vedo, odločno zahteva svobodo za svoje božje poslanstvo edinole zato, da bi z njo uspešneje pomogla k resnični sreči vseh narodov in hkrati k odrešenju vseh svojih otrok.“

„Pričevanje tolikernih junaških služabnikov Cerkve pa prinaša spet mogočno duhovno vrednost, ki navdihuje celo sredi najtršega boja najzanesljivejše upanje. „Zaupajte, jaz sem svet premagal“ (Jan 16, 33). Ta Kristusov klic na predvečer njegovega odrešilnega trpljenja že skozi dvajset stoletij krepi duha glasnikom Resnice po vseh kontinentih. Spominja Vas, častiti bratje in ljubljenski sinovi, vrednosti Vaših lastnih žrtev za Evangelij in izbrane naloge, ki Vam je dodeljena pri velikem podjetju širjenja vere, od trenutka, ko je preizkušnja nad Vas prišla. Po trpljenju se je v svetu utrdila vera: po nji prihaja evangelijska luč v duše in družbo, po nji dosežamo odločilne zmage za Kristusa. Vi vsi, ki trpite, ste prvo poročstvo tega velikega upanja. Bodite vredni, z milostjo božjo, upov Cerkve.“

POZIV K MISIJONSKEMU SODELOVANJU

„Vedite slednjič, da gleda Cerkev na Vas z ginjenostjo in priznanjem. Bolj kot kdaj koli, v teh razmerah, kliče vse svoje otroke, kolikor jih na svetu živi, da se prizadevajo, kar jim moči dajo, sodelovati z neustrašeni sejalcji evangelijske resnice ter jim pomagajo z darovi, molitvami in misijonskimi poklici. Z materinsko vztrajnostjo jih vabi, da se odzovejo usmiljenju, da se pridružijo misijonskemu delu, če že ne osebno, pa vsaj v željah (okr. „Evangelii Praecones“).“ Kajti resnično, kadar pomislimo na te neznanske množice, še vedno oropane evangelijske resnice, in precenimo vso strahotno nevarnost, v kateri živi toliko ljudi, kako naj vse, enako kot Vas, ne navdaja globoka tesnoba, kako naj se ne zganemo in razgiblujemo povsod z vsemi močmi del misijonskega apostolata? (okrož. ibid.). Naj nakloni Bog, da bo vedno številnejša legija mladih ljudi obeh spolov prisluhnila klicu iz misijonov; naj nam da Bog, da bodo krščanske dežele vsak dan bolj umevale svojo dolžnost, pomagati z vsemi možnimi sredstvi misijonarjem pri njih delu. Kaj ni tedaj največja tolažba v Vaših bridkostih, ko slutite, kako v vernikih vesoljne zemlje raseta to sveto navdušenje in to vzvišeno soglasje za napredovanje Cerkve?“

„S tem zaupanjem in s takšnimi čustvi očetovske ljubezni kličemo nad vse Vas, častiti bratje in ljubljenski sinovi, obilje milosti Duha trdnosti in resnice in Vam pošiljamo tolažbo apostolskega blagoslova.“

(Poslovenil, po uradnem španskem besedilu v dnevniku „El Pueblo“, 21. oktobra 1953, —nj—.)

SLEDIMO POZIVOM SVETEGA OČETA! PODPIRAJMO VELIKODUŠNO NAPORE NAŠIH MISIJONARJEV!

VZPODBUDNE PAPEŽEVE UGOTOVITVE V „EVANGELII PRAECONES“

Ob branju prevoda in razlage misijonske okrožnice sv. očeta Pija XII. smo prodirali skoraj dve leti v najraznovrstnejša pereča misijonska vprašanja. Ugotovili smo, da je misijonsko sodelovanje združeno s številnimi težavami, katerim misijonarji sami ne bi bili kos, če bi ne uživali dobrohotne in velikodušne podpore svojih misijonskih prijateljev iz zaledja.

Kot v tolažbo pa ravno v končnem poglavju svoje okrožnice papež poudarja vsem misijonskim sodelavcem: „Misijonsko delovanje katoliškega ljudstva za rešitev poganov rojeva najdragocenejše sadove duhovne verske obnove v njem in kolikor bolj raste ljubezen do misijonov, toliko bolj se množi gorečnost krščanskega življenja.“ In dalje: „Ugotovili smo, da so tudi to leto darovi naših sinov za pomoč misijonom dejansko pokazali znaten porast. Gotovo ni vaša ljubezen nikdar bolj koristna kot kadar je usmerjena v razširjanje Kristusovega kraljestva in v skrb za zveličanje tolikih nevernih duš, kajti Gospod je sam ukazal vsakemu... misliti na svojega bližnjega.“

VZTRAJAJMO IN SODELUJMO PRI MISIJONSKEM SODELOVANJU

Tako zaupno prosi sv. oče: „Vsi verniki... naj vztrajajo pri sklepu podpirati misijone, naj pomnože svoje prizadevanje v njihovo korist, naj dvigajo nepretrgoma k Bogu goreče molitve, naj pomagajo misijonarjem, preskrbuječ jim po možnosti potrebna sredstva.“ Ko je namreč toliko človeštva v silnih stiskah in preizkušnjah in Cerkev krvavi iz nešteti ran, so „vsi verniki vezani po sveti dolžnosti povezati se z njimi s solidarnostjo in simpatijo, s srcem in vero.“

VEČ KATOLIŠKE ZAVEDNOSTI IN ŠIROKOSTI

Čimbolj je komu kaka stvar pri srcu, tem raje in tem več zanjo žrtvuje. Žal tudi slovenskim katoličanom po svetu pogosto žive vere primanjkuje. Mnogi se leta potijo za gospodarsko utrditev, pehajo za boljšimi službami. Na smrtni postelji, če jim je milost dana, šele iščejo sprave z Bogom. Drugi poudarjajo razne, tudi važne interese splošnosti, a Cerkev, misijoni so jim tuje besede. Tretji so globoko verni in plemeniti, a njihova vera ne sega preko meja farnega območja. Ne uvidijo nobene potrebe zanimati se še za kaj, kar je tako daleč.

So pa tudi mnoge božje duše, ki dajejo življenju poseben ton. Vse, kar je v zvezi z rastjo Cerkve Kristusove, jih zanima, o vsem radi berejo, za vse molijo in žrtvujejo, kolikor jim prilike dopuščajo. So to navadno ljudje, ki so hitro vneti za vsak pameten podvig. Povsod radi priskočijo na pomoč, kjer vidijo potrebo. Njih srce je krščansko. V ljubezni bi radi objeli ves svet.

LETOŠNJI NAPORI MISIJONSKIH SODELAJCEV

Marsikatera pobuda je bila letos že dana misijonskim prijateljem:

Za razširjanje „Katoliških misijonov“ in misijonskega tiska na sploh (KM, februar 1953, str. 90 sl.). Da bi navdušeno pridobivali novih bralcev in naročnikov temu bogatemu viru našega misijonskega navdušenja in razgledovanja. Celo dosmrtnih naročnikov lista se je že nekaj priglasilo.

K vsem akcijam Slovenske misijonske zveze v letu 1953 (KM, junij-julij 1953, str. 398 sl.). Za molitveno sodelovanje, vpisovanje v DŠV in DSD, za zbiranje rabljenih znamk v misijonske namene in podobno.

Glede gmotnih žrtev za slovenske mi-

sijonarje smo brali, da „kdor misijonom daruje, Bogu posojuje“. In ta nikomur nič dolžan ne ostane (KM, februar 1953, str. 119 sl.).

Vendar je ob sklepu tega leta prav omeniti veličino žrtve misijonskih slovenskih sodelavcev, ki so se med letom kazale v tej ali oni posebni obliki, na res raznovrstne načine; povsod, kjer se Slovenci skozi življenje prebijajo, najbolj med članstvom misijonskih krožkov in poverjeniki „Katoliških misijonov“ v zamejstvu.

Vsak, kdor se za bližnjega žrtvuje, ve, da je cena reševanja duš zelo različna. Nekateri so pridobljene s preprostimi dobrim zgledom in molitvijo. Druge so dražje in jim je treba nuditi v misijonskih deželah zdravstveno oskrbo, jih leta vzdrževati v katoliških zavodih in poučevati. Tretje pa rešuje le požrtvovalnost, potrpežljivost in predanost misijonarjeva za njih rešitev.

Trije za misijone vneti otroci g. Boža Finka iz Ciudadele pri Buenos Airesu so za letošnji sklad v pomoč slovenskim misijonarjem odločno izpraznili svoje hranilnike in darovali skupno skoraj 100 pesov svojih „življenjskih“ prihrankov

SKLENILA SEM OSTATI SAMA

Velika dobrotnica slovenskih misijonarjev gospodična Fani Rojčeva, ki je letos 84 let stara v Gorici umrla, je do svoje smrti neutrudno izdelovala cerkveno perilo in najmodernejša cerkvena oblačila. Misijonarju je lansko leto ob zadnjem srečanju zaupala: „Kot mlado dekle sem si zelo želela v misijone. Šibko zdravje mi je branilo vstopiti v redovništvo. Tako sem sklenila ostati sama in svoje sposobnosti in znanje kot učiteljica ročnih del uporabiti povsem za podpiranje misijonov. Veliko stvari imam še v načrtu in Baragov misijon bo dobil kmalu vsaj eno popolno cerkveno opremo.“ Pokazala je že izdelan krasni plašč, ki je spadal v garnituro, obljubljeni gospodu Kopaču. Za njeno zasluženje pa ve Bog sam, ki jo je za njeno žrtev najbrže nagradil z večno krono.

TAKO DOLGE SO URE, A RAD MOLIM ZA MISIJONE

Že leta je J. P. priklenjen na bolniško posteljo. Na omarici poleg njega ležijo najnovejši „Katoliški misijoni“ in bolnikov rožni venec. Bolezen noče na boljše, le bolečine niso več tako strašne. Zdrava žena, ki možu streže, občuduje njegovo potrpežljivost. Solza se mu utrne v očeh, ko zazre misijonarja. A z nekim prepričljivim junaštvom izjavlja: „Rad bi še hodil. Vendar svojo bolezen prepuščam Bogu. Ure so dolge, a rad molim za slovenske misijonarje in prebiram stalno „Katoliške misijone“. Pa tudi svoje trpljenje v boleznih žrtvujem Bogu za njihovo delo.“

TEŽKO SICER HODIM, A ŽE BOG POMAGA, DA NAS VEDNO VEČ MOLI

Odkar se je G. G. navdušila za molitev živega rožnega venca za slovenske misijonarje, neumorno pridobiva med znanimi novih molilcev. Revmatizem jo priklepilje pogosto na stanovanje, a še vedno najde moč, da hiti k jutranji sv. maši. Ko je iz cerkve grede pridobila po-

lagoma za to lepo molitev skoraj vse poznane, je začela pisati na razne strani in danes ima 89 organiziranih molilcev. „Teško sicer hodim“, je potožila, „a že Bog pomaga, da nas vedno več moli.“

In A. N. trdi, da jih je polagoma povezala za molitev živega rožnega venca nad 30, čeprav iz različnih rudniških krajev. „Srečni smo, da lahko vsaj nekaj za slovenske misijonarje napravimo.“

A. P. je vzgojila veliko družino. Ima tudi sina duhovnika. Nobene prilike ne zamudi, da ne bi za misijon kaj koristnega napravila, Kadar drugega ne morejo, pa oče za vse moli in vdano v svoji boleznih trpi.

NAJLAŽE PRIDOBIVAM KAR PO TELEFONU

Ko je vneta misijonska sodelavka J. B. prvič pokazala K. B. „Katoliške misijone“, ji je slednja nekam začudeno stavila vprašanje: „Kako da mi tega lepega lista nisi že zdavnaj pokazala?“ Čim je prebrala nekaj poglavij, je začela po telefonu klicati svoje prijateljice in jim razlagati vsebino posameznih sestavkov. V petih tednih je imela nad 70 novih naročnic in naročnikov, ki danes „Katoliške misijone“ redno dobivajo in z veseljem prebirajo. Ob srečanju je misijonarju z nasmehom pripovedovala: „Imam veliko poznanih, ker sem zanje v življenju šivala. Ker ne morem okoli, jih najlaže pridobivam kar po telefonu. Vem, da mi bodo polagoma hvaležni in list s pridom prebirali.“

NAMESTO VENCA RAJNI V SPOMIN

Ponovno sta A. G. in njegov znanec M. T. ob smrti kake ugledne katoliške osebe poslala nekaj dolarjev za slovenske misijonarje. „Naj bo namesto venca v spomin rajne“, je bilo pripisano. Gotovo so žrtev cenile tudi duše rajnih.

LJUBEZEN JE IZNAJDLJIVA

Kar je odšla pred desetletji iz domovine, M. V. nikdar ni pozabila, da je bila v ljudski šoli sošolka sedanjega sloven-

Bratec nese bratca v dr. Janeževo misijonsko bolnišnico

skega misijonarja. Neutrudljivo išče prilike, da za misijone kaj napravi. Nov dosmrtni naročnik, molilec živega rožnega venca, vpis v večne maše, pomoč v misijonski propagandi... Nikar ji ne zmanjka možnosti, kjer je njena ljubezen res — iznajdljiva.

Čeprav ima s svojo novo družinico A. T. precej skrbi, ji za misijonsko delo ne zmanjka nikdar časa. Vsa dekleta povezuje, misijonske sestanke vodi, lepo število naročnikov vsega katoliškega časopisja ima, posebej „Katoliških misijonov“ in „Duhovnega življenja“. Marsikateri paket slovenskim misijonarjem je bil poslan po njenih rokah. In njena dobrodušna sorodnica, ki je vzgojila kopico otrok, odpošlje vsak cent, ki ga dobi za prostorsko delo pri šivanju, za slovenske misijonarje.

ZAOBLJUBE V BOLEZNI

Bolezen je obiskala L. Z. Veliko je trpel in bil v strahu, da bo moral pustiti službo. V nekem pismu je poslal ček za 5 dolarjev s pristavkom: „Prilagam skromni dar za slovenske misijonarje. Bal sem se, da bom v bolezni ob službo in kruh, pa me je Bog podpiral, da sem kljub bolečinam ves čas hodil v tovarno, za kar sem mu od srca hvaležen.“

Gospa N. je ponovno težko zbolela. Zaupno se je zatekala k Materi božji po pomoč. Obakrat je ozdravela in še bolj-šo službo je dobila po posredovanju dobre rojakinje. Dvakrat je poslala v zahvalo za uslišanje kot zaobljubo v boleznih po 10 dolarjev v sklad slovenskih misijonarjev.

ZA MISIJONSKE POKLICE

Lepo število slovenskih mater in očetov dnevno moli v krogu svoje družine za bodočega misijonarja, ki naj bi jim ga Bog dal iz njih družine. Marsikatera prošnja bo sčasoma uslišana.

„Dokler bom imela vsaj tak zaslužek kot sedaj, bi rada podpirala in plačevala enkrat na leto okrog božiča vzdrževalnico za vzgojo kakega bogoslovca, bodočega slovenskega misijonarja ali za kak misijonski duhovniški poklic na terenu,“ piše M. P. v imenu svoje prijateljice. Saj pravi sv. oče: „Če bodo sodeloženi pri formaciji enega samega duhovnika, bodo deležni sadov tolikih njegovih sv. maš, njegove svete službe, njegove svetosti.“

„V testament sem že dala nekaj tudi za misijone,“ omenja verna Gorenjka, ki vsa hrepeni po dobrih delih.

PRIREDITVE ZA SLOVENSKE MISIJONARJE

Misijonski krožek v Torontu je letos igral misijonsko igro „Tri modrosti starega Wanga“ za sklad slovenskih misijonarjev. V Gilbertu pripravljajo srečolov. Gorica in Trst priredita vsako leto kako misijonsko akademijo ali prireditve. Znane so misijonske tombole v Buenos Airesu in srečolovi v Mendози v Argentini. Brez večjih težav in z dobro voljo mnogih misijonskih prijateljev bi bilo možno v vsakem večjem slovenskem naselju kaj primerne pripraviti. Lanski piknik s srečolovom v Montrealu je lepo uspel. Predlansko žrebanje za Podržajevo cerkev v Clevelandu prav tako. Kadar govorimo o pomoči vsem slovenskim misijonarjem, naj bi sodelovali vsi, ki so

dobre volje. Nihče ne bo zaradi tega utrpel nobene škode, saj vsakdo trdi, da kar je za tako priliko namenil, itak ne bi dal drugam.

BESEDA ŠE MISIJONSKO „NEDOTAKNJENIM“

Škof Sheen rad pove in zapiše, da je velik odstotek tudi sicer vernih misijonsko še „nedotaknjen“. Da oni, ki so bogati in jim predobro gre, na misijone ne mislijo, je vsem znano. A da bi se prebudili vsaj vsi tisti, ki jim Bog po težkih preizkušnjah preteklih let danes naklana svojih milosti in pomoči nešteto! Saj se jim ne bo poznal v žepu kak dolar manj! V duši in srcu pa bo veliko več tihe sreče, kot pri vsakem, ki rad daje v zavesti, da je itak — vse od Boga prejel.

V SLOŽNI POVEZANOSTI JE MOČ

Kako lahko bi vsi slovenski misijonarji bili deležni vsako leto znatne pomoči iz zaledja, če bi vsi, ki misijone ljubijo, složno sodelovali. Če vsak zase sem in tja kaj pošlje, se nikjer veliko ne pozna. Ako pa svoje napore povežemo in združimo, bodo sadovi našega misijonskega prizadevanja kmalu bogati. Vsi misijonarji so naši in vsem je prav pomagati. Prav je, če kdo, ki ima večje potrebe, dobi več. Ni pa prav, da kak misijonar v osamljenosti začuti, kot da je narod nanj pozabil. Pošiljajmo zato, kar namenimo slovenskim misijonarjem, na Slovensko misijonsko zvezo. V Ameriki in Kanadi pa kar na naslov pisca tega članka v Philadelphijo. Darovi so itak vedno v „Katoliških misijonih“ objavljeni. Kdor pa želi poslati sam, naj to stori. Lepo pa je, če vsaj sporoči, kam je kaj poslal, da se lažje jemljejo potem v obzir oni misijonarji, ki še niso nič prejeli.

Priprani smo, da bodo v letošnji sklad za slovenske misijonarje prispevali še mnogi, ki doslej niso. Kot božično darilo Jezusu za zastoj prejeti neprecenljivi dar svete vere, ki ga skušajo misijonarji ponesti milijonom poganov.

HVALEŽNOST SLOVENSКИH MISIJONARJEV JE GLOBOKA

V letošnjem „Misijonskem zborniku“ smo brali številna pisma — hvaležnih misijonarjev. Naj dodam še pismo p. Lojzeta Demšarja, jezuita iz Indije, ki naknadno takole piše: „Onih štirideset dolarjev, ki ste mi jih poslali, sem prav varčno trošil: Najprej sem kupil sestri Tereziji večno luč, ki bo spominjala dan in noč na slovenske dobrotnike tam v daljni deželi... Sestri Magdalenii Kajně, slavni slovenski zdravnici v Morapaju, sem kupil nekaj zdravil, ki jih je poslala za svoje siromašne bolnike v dispanzerju; 20 sirotic živi v mali hišici pri Morapaju, streha pušča... pa sem kupil šest vreč cementa, da lahko popravijo streho... misijonar Jože Vizjak sameva sredi gozdov med katoličani, cerkev hoče popraviti, tudi on je dobil delež. Mlad katoličan je bil po krivem obtožen in poslan v ječo, a njegova družina doma strada, dobili so podporo iz vašega darila... P. Sedej je rabil termos steklenico, da lahko vzame na misijonsko potovanje zdravo vodo in mu ni treba piti zamazane mlake iz vaških ribnikov... dobil jo je z vašim darilom... Gošto v Morapaju, moj stari vrtnar in kuhar, napol slep, ni imel več suhega koticčka v svojji bajti, iz vašega sklada je kupil slame in sedaj lahko na suhem stanuje in spi... in tako gre eden za drugim, vsem je bilo pomagano z vašim darilom 40 dolarčkov, pa je še nekaj malega ostalo za mene... če ne bo prehude suše...“ (10. VIII. 1953).

VELIKO MOLIJO IN ŽRTVUJEJO ZA SVOJE DOBROTNIKE V ZALEDJU

Misijonar, največkrat že itak na misijonskem terenu izoliran in z močnim občutjem osamljenosti, nima svetnih dobrin, s katerimi bi mogel vračati svojim dobrotnikom. Vendar njegovo hvaležno srce najde vedno nova pota in sredstva, da se pri Bogu zanje zavzema. S svojo mladino, farani, bolniki stalno moli za dobrotnike. V misijonih imajo ljudje vča-

sih vtis, ko dobiva misijonar pomoč iz svoje domovine, da je tam vsega v izobilju. A polagoma doumejo, da je vsak dar običajno poslan od revnih, kot so oni. In znajo to ceniti, biti hvaležni in za vdovin novič dobrotnika Bogu pripočajo. Prepričan sem, da bodo vsi slovenski misijonarji, ko bodo za misijonsko nedeljo posebej v pismu obveščeni o misijonskih dobrotnikih, ki so njih molitve trenutno bolj potrebni, in o letos umrlih naročnikih „Katoliških misijonov“, Boga iz dna srca za nje prosili in da bodo ganjeni, kot sem bil nedavno sam ob vdovinem daru 1 dolarja od 23 dolarjev mesečne pokojnine za slovenske misijonarje, storiili vse, da bo Bog z njihovim apostolatom zadovoljen.

KAREL WOLBANG C. M.

Tudi tale dva malčka iz Bengalije se s hvaležno veselimi očmi ozirata v svoje dobrotnike, češ: „Kako ste dobri! Pomagajte še vsem našim bratem in sestricam k Jezusu!“

NEVARNOST ZA CERKEV V INDIJI

NEMIRI V ZAHODNI BENGALIJ

V več mestih Bengalije (Asansol, Chinsura, Budge-Budge) notri do same Kalkute, kje je tramvajski promet najživahnejši, so sredi julija izbruhnili veliki nemiri. Prišlo je do obžalovanja vrednih izgrediv, ki so zahtevali precej smrtnih žrtev. Povod zanje je dalo lastništvo Vzhodno indijskih cestnih železnic s tem, da je povišalo cene na tramvajih II. razreda. Povišek je bil sicer malenkosten, a skromno plačani kalkutski delavci in nameščenci so začeli protestirati. Železniška družba, ki ima svoj sedež v Londonu, in bengalska pokrajinska vlada, ki ima tudi svoj delež pri prometu, sta se postavili na stališče, da so vozniki listki indijskih železnic najcenejši v vseh azijskih deželah, če ne celo na svetu sploh; dalje, da družba ne more obdržati svojih uslužbencev pri delu, in še manj izboljšati njih mezde ter zgraditi nekaj nadvse potrebnih linij v mestu, ako ne poviša voznine.

Sedež in gibalno odporne gibanja je bil spet v Kalkuti — glavnem stanu komunističnih in socialističnih voditeljev Bengalije (Bose, Mukerdjee in Bannerdjee), ki so pričeli organizirati štrajke, ustavljati promet, zadrževati blago v skladiščih, groziti z represalijami in širiti uspešno propagando zlasti med študenti. V začetku je trezni del prebivalstva odšel na ulice protestirat in razganjat razgrajače, a zaradi pomanjkanja vodstva se je brž znašel v manjšini in jo je kajpak „junaško“ pobrisal iz bojišča. Mestna policija je sicer izvrstno opravljala svojo nalogo, a je kmalu zasledila, da vodi vse nemire iz ozadja strumno organizirana roka, in je zato poklicala vojaštvo na pomoč.

Nemiri so se iz majhnih plamenčkov razvili kar v hud požar. Promet je zamiral. Avtobusi so bežali pred jezno množico v svoje stanice. Nekaj vagonov je bilo zažganih. Napadena je bila tudi policija na več mestih in obmetovana po

večkrat s kamenjem in bombami. Končno se je morala zateči k vročemu orožju. Gotovo ste brali, da je bilo mnogo ranjenih in tudi nekaj ubitih. Spet so bili seveda komunisti tisti, ki so prirejali žalne obhode in mitinge za mrtvimi in aretiranimi. Kljub policijski prepovedi o zbiranju so dan na dan tisoči poslušali rdeče govornike na majdanu, odkoder so se cele reke nahujskanih ljudi razlele po trgovskih krajih velikega mesta na rop in požig.

Iz solidarnosti so stopili v štrajk tudi študentje in zaradi prask nekega časnikarja, ki je preveč sitnaril okoli policije in jo je dobil po nosu, so začeli štrajkati celo časnikarji.

Zanimivo je, da se je pokazala velika solidarnost študentov predvsem na državnih gimnazijah. Starši so se jeli pritoževati, da nimajo več kontrole nad svojimi otroki, prav tako tudi šolsko vodstvo. Škoda le, da je bil odločni ministar notranje bengalske vlade dr. Roy odsoten, na Dunaju. Nekaj odločnih korakov bi gotovo prihanilo mnogo denarja in človeških žrtev.

Vendar pa odporiško gibanje vse doslej ni zavzelo nobene protiverske ali celo protikrščanske smeri.

KARDINAL GRACIAS SE JE VRNIL IN ODGOVORIL...

(Izvlaček iz njegovega govora)

„Upal sem, da bom imel ob svojem povratku nazaj v domovino lepo priložnost izpregovoriti indijskemu ljudstvu o globokih vtisih, ki sem jih dobil po Avstraliji in Evropi, a sem zaradi napada notranjega ministra na misijonarje prisiljen odgovoriti na grožnje, ki pretijo zavreti misijonsko delo.

Indija je ponosna na svoje dobro ime, ki si ga je pridobila v kratki dobi svoje neodvisnosti. Javno mnenje Evrope, Amerike in Avstralije je bilo vse doslej polno občudovanja za našo drželo in njeno ustavodajo. Vsi brez izje-

me so bili veselo presenečeni ob dejstvu, da uživa krščanstvo, ki je v deželi v veliki manjšini, tako veliko ustavno in vladno naklonjenost. Zato me je tembolj dirnila novica (ki jo je takoj ponatisnilo tudi svetovno časopisje), naj bi se omejila krščanskim misijonarjem iz tuje svoboda verskega delovanja.

Ker pa so ministrova izvajanja v odkritem nasprotju z našo ustavo, ki garantira osebno svobodo, svobodo vesti, svobodo verskega izražanja, zato kot indijski kardinal čutim dolžnost, da odgovorim na uprašanja, zaskrbljenost in dvome mnogih in da dvignem svojo besedo v obrambo osnovnih načel naravnega zakona, ki jih ustava garantira.

Najprej ne razumem, zakaj se je ta izbruh pojavil šele 5 let potem, ko je bila ustava razglašena; ministrov strah pred izpreobrnitvijo Indije je moral biti vsaj tako velik v času, ko se je ustava kovala.

Indija dolguje misijonarjem iz tuje ogromno in bi bilo z naše strani skrajno nevhvaležno tajiti njih napore pri fizični in moralni izgradnji Indije.

Misijonarji so vselej zelo uspešno sodelovali in pomagali dvigniti Indijo iz kulturne zaostalosti.

Večina zdravniške oskrbe po deželi, zlasti po vaseh in malih mestih, je v rokah misijonarjev. Njihova so gobavska zavetišča, sanatoriji, bolnišnice. Oni so prvi pionirji na socialno-karitativnem polju in velik del materialnega izboljšanja na deželi je delo njihovih rok.

Tisoči in tisoči med njimi so pustili vse, žrtvovali svoje zdravje in življenje. Po njih posredovanju se steka denar iz tujine med prebivalstvo. Notranjemu ministru se menda zdi vse to po godu in se ne brani misijonskega kulturnega, socialnega, vzgojnega, denarnega vplivanja, prepoveduje pa misijonarjem oznanjevanje evangelija. Toda pri tem

Na tej sliki vidimo dr. Katju-ja (drugi od leve), indijskega notranjega ministra, ki je trdo napadel katoliško misijonsko delo v deželi

pozablja, da je gibalo njihovega dela v svetu nadnarave in da oni zajemajo duha žrtev in samoopovedi za delo med ljudstvom iz vere, ki jo, naravno, označujo in privlačujejo množice.

V čem je torej krivda zapadnih misijonarjev? — Ali ne izvršujemo istega poslanstva tudi mi domačini?! — Morda je njih krivda v tem, ker niso naši državljani!? Toda krščanstvo vendar ni privilegij kakega posebnega naroda, marveč je izključno nadnaravnega izvora, torej povsem nad narodi!..“

Kardinal se nato obrača na narodne voditelje ter jih opominja, naj ne pokušajo vzeti krščanski skupnosti njenih pravic in svoboščin: svobode mišljenja, besede in izražanja, vere in bogočastja, zvanja, zbiranja in delovanja, ker vse te svoboščine izvirajo iz naravnega prava. Nato zaključuje svoj apologetični govor z besedami velikega narodnega voditelja in ljubljenca Indije, prvega ministra Nehruja, ki jih je lansko leto govoril na proslavi 1900 letnice prihoda sv. Tomaža v Indijo in se glase takole:

„Različna verstva in verska prepričanja so prav tako last Indije in njen del, kakor vse ostalo. Mi smo vsi lastniki in nosilci te velike verske dediščine. Če vera in z njo resnica prihajata izza meja, ne pomeni, da nam mora ostati

Kalkutski nadškof mons. Perière (levi) v družbi s še drugim misijonskim škofom in slovenskim rojakom dr. St. Miheličem na evhar. kongresu v Barceloni

tuja. Resnica je resnica, pa naj pride od koderkoli...“ (Nehru v Delhiju na proslavi sv. Tomaža).

PROMETNI MINISTER BRANI MISIJONARJE

Ko je neki poslanec v kongresu vprašal, zakaj vlada ne ustavi delovanja misijonarjev, ki pod „plaščem“ človekoljubja izpreobračajo Indijce, se je dvignil proti njemu minister za promet g. Jagjivam Ram in je med drugim takole branil misijonarje:

„Izpreobračanje je kaj lahko del njihovega delovanja. A poznam kraje, kjer so misijonarji delali dolgo vrsto let, ne da bi izpreobrili enega samega Hinduja.“

„Še več, njihovega dela ne moremo primerjati z nobeno naših indijskih kulturnih ali humanitarnih ustanov. Kajti njih delo je sistematično, metodično in kar je glavno: niso koristolovci.“

Pristavil je tudi, da ustava jamči svobodo vere in veroizpovedi in zato vlada nima moči ustaviti udejstvovanja misijonarjev v Indiji, razen v primeru moralne škode.

Na ta način je napad dr. Katjuja veliko doprinesel, da so se razčistili pojmi in da so se znova avtoritativno podčrtale pravice misijonarjev, ki so zanjamčene v ustavi.

KALKUTSKI NADŠKOF IZPODBUJA SVOJE VERNIKE

V svojem pastirskem listu kalkutski nadškof opozarja indijske katoličane, naj se zavedajo, v kakšno odločilno uro jih je postavila božja Previdnost. Izgredi zadnjih dni so zadostno znamenje, da je prišel čas, ko je treba pokazati ves pogum in pričeti resno graditi trdno stavbo krščanskega življenja napram poudirajoči se stavbi, ki jo je na peščene temelje zgradil človek. Opozarja na pogubonosne posledice kinopredstav in nemoralnega tiska, ki zadnje čase preplavlja Indijo. Katoliške ustanove ne prestando opozarjajo javnost na nevarnost. Zadnje čase se je oblast pričela

Pogled na Darjeeling in vrhove Himalaje v ozadju. V Darjeelingu imajo jezuiti velik kolegij, v katerem vzgajajo in šolajo mladino najodličnejših krogov vse Indije. Tamkaj delujeta brata Udovč in Drobnič

resno truditi, da zatre leglo pohujšanja, ki grozi uničiti zdravje Indije.

Socialni delavci iz USA trgajo Indijo od Boga in samozatajevanja — je povedal mons. Fulton Sheen, pomožni škof newyorskški na misijonski razstavi v St. Louis. „Zgodi se lahko, da se jim delo posreči, če ne pošljemo misijonarjev. Če pa se posreči, da Indija najde pravega Boga, bo svet brez dvoma pričal velikega prerojenja, ki ga Cerkev ni videla že svojih 600 let.“

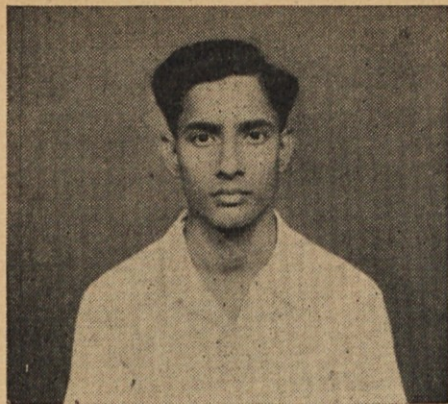
Napad z vladne strani na naše požrtvovalne misijonarje nas je postavil pred nevarnost, da se apostolsko delo katoliških misijonarjev lahko v kratkem močno zavre, če ne popolnoma ustavi. Oblasti novim misijonarjem iz Evrope in Amerike niso naklonjene. Božje kraljestvo pa nujno rabi duhovnikov. Indija sama jih mora dati! Zgledni katoliški starši, pametna vzgoja in domače okolje more edino prinesiti srečo v družine in odločati pri izbiri stanu. Ka-

toliška mladina naj se zaveda, da je poklic v božjo službo, najsi bo v duhovniško ali redovniško, eden najizbranejših darov božje ljubezni.

Pred praznikom vnebovzetja prebl. Device, ki je obenem tudi Dan indijske neodvisnosti, se prevzvišeni obrača k Njej, ki je prišla v najtežjih časih vselej Cerkvi v pomoč, k Brezmadežni Materi — in priporoča vernikom, naj se k Njej z vsem zaupanjem zatekajo in ji prinašajo dobra dela in molitve s pokoro in žrtvami.

NEKAJ RESNEGA IN VESELEGA HKRATI

Pismo g. misijonarja Wolbanka iz USA nas je veselo presenetilo in se mu kar tukaj vsi skupaj iskreno zahvaljujemo. Svoj exilium izrablja na resnično velikega misijonarja vreden način. S svojo podjetnostjo in žilavostjo ter ognjevitostjo besedo učvrščuje misijonsko zaledje. Kot misijonar dobro ob-

Anton Gomes, „zakasneli“ poklic, ki stre-
mi za duhovništvom in misijonskim
delom med rojaki v Indiji

čuti, da misijonski davek ne sme biti mi-
loščina, vržena ubogemu Lazarju, mar-
več sveta in vesela dolžnost slehernega
kristjana, ki čuti s Cerkvijo. Potrkal je
na slovenska srca in poslal svojim so-
bratom misijonarjem sem v Kalkuto lepe
vsote dolarjev. Jaz sem jih prejel nič
manj kot petdeset! To pa niso drob-
tine, marveč lepa podpora in solidne in-
jekcije naši denarni malokrvnosti. Bog
naj dragim dobrotnikom obilno povrne,
prijatelju g. Wolbanku in centrali v
Buenos Airesu obilo blagoslova.

Denar pa nisem porabil za nakup po-
trebnih sredstev pri katehezi, kakor mi
je g. prijatelj Karol nasvetoval, marveč
sem jih, kakor upam, še bolje naložil!
Štirje maturanti iz južne Indije so se
javili prostovoljno za delo v našem mi-
sijonu in se hočejo v noviciatu in v se-
menišču za ta apostolat pripraviti in
posvetiti. To pa stane prvič mnogo de-
narja, drugič — veliko denarja, tretjič:
še več denarja. In ker se vrata Indije
le na ozko odpirajo tujim misijonarjem,
je podpora tem fantom edino sredstvo,
kako Bengalijo osvojiti za Kristusa. Slo-
venskih 50 dolarjev je bil prvi veliki dar
na potu k novi in veliki zamisli, kako
vzgojiti Bengaliji duhovnikov in utrditi

Cerkev tu. P. predstojnik je sklenil ro-
ke in rekel: Thanks a lot!!!

Prilagam sliko Antona Gomesa, di-
jaka, ki se kljub svojim 24 letom na
vse kriplje trudi, da bi prilezel do ma-
ture in prišel v semenišče. Če se mu le-
tošnji izpiti posrečijo, imam upanje,
da bo tudi maturo srečno prebavil. Ta-
krat bom tudi gdč. Pepco iz USA po-
baral za besedo, ker mi je pred časom
velikodušno obljubila mesečni prispevek
zanj; sicer ne bom mogel sprejeti njene
celotne ponudbe, ker vem da presega
njene moči, vendar sem gotov, da misi-
jonskih poklicev za Bengalijo ne bo po-
zabila.

JEZUSA CENI, A GA NE SPREJME

Še ena zanimiva tukaj od sv. Lov-
renca! Včeraj je ga. Das Gupta, ki
ima svoja 2 sinka na naši gimnaziji,
prinesla za patre poln lonec bengalskih
slaščic. Pred dnevi je namreč umrl eden
njenih dečkov, ki je tudi študiral pri sv.
Lovrencu. Še pred smrtjo je želel priti
v razred in patrom voščiti „nomoskar“
(dober dan). Ker mu mama te želje ni
mogla tedaj izpolniti, so starši mrtvega
fantka pripeljali pred šolo in poklicali
p. rektorja, da ga blagoslovi, preden so
ga poslali v krematorij. Ko je p. rektor
vprašal, če slaščice niso bile morda da-
rovane kakšnim božanstvom, je dobil
zagotovilo, da dobro poznajo „krščanska
pravila“ in da bi tega pač svoj živ dan
ne storili. Umevno, da smo se sladko
držali nekaj dni! Kmalu je tudi naša
kapela dobila cvetja in gospa je zatr-
dila, da je to dar Bogu Jezusu, ki ga je
njen dečko tako rad imel. Prinesla je
tudi lepo darilo za tistega študenta, ki
bo letos prejel prvo nagrado iz bengal-
ščine, ker jo je lansko leto njen sinko
odnesel...

Ali ni čudna ta Indijka! Gospoda Je-
zusa ima tako rada, a kristjana po-
stati ne mara! Ali pa če hočete: na
skrivnem in v svojo dušo ga sprejema,
a na zunaj se ga brani!

Jože Cukale S. J.

BUDIZEM V SIAMU PROTI KOMUNIZMU

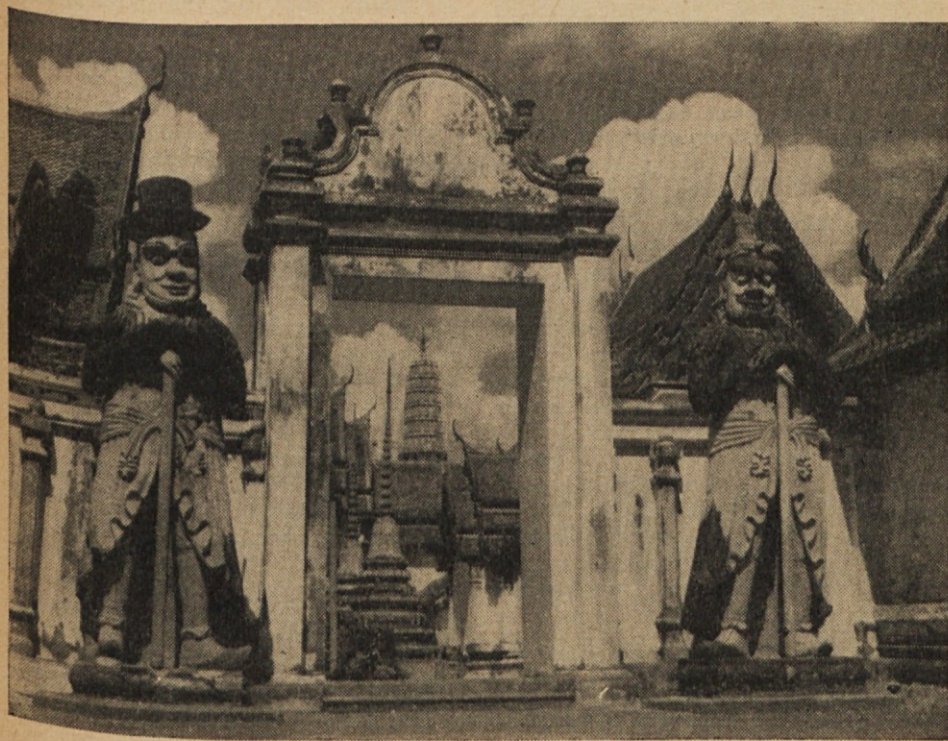
Pravite, da bi radi vedeli, kako je s komunizmom pri nas. To je pa prav težko povedati. Komunizem je tu strogo prepovedan. Vlada dela na vse pretege, da bi ga pobijala. Zato se pa komunizem skriva in deluje le podtalno. Kakor hitro stopi na dan, so njegovi zastopniki takoj prijeti in spravljani pod ključ. Vedno zopet čitamo v časopisih, kako sa odkrili to ali ono skrivno celico, včasih celo v vladnih krogih in zelo pogosto v kitajskih šolah. Te so pod posebnim in zelo strogim nadzorstvom vlade.

Odkar Sijamci gledajo na lastne oči, kaj se godi v sosednji Kitajski, se je

navdušenje za komunizem dokaj ohladilo. Mnogoštevilne vladne publikacije skušajo odpreti ljudstvu oči o pravem bistvu komunizma. Ministrstvo prosvete nam često pošilja letake in brošure za pobijanje komunizma.

Sijamci so vneti budisti. Ker komunizem preganja budiste prav tako kot kristjane, skuša vlada na vse načine poživeti versko zavest naroda. „Budisti ne morejo biti komunisti,“ to je njih geslo. Čim bolj bo ljudstvo verno, tem manj bo nevarnosti za komunizem. A če je težko pisati o komunizmu na Sijamskem, je pa lahko o verskih vajah budistov, ki so namenjeni, da ga pobijajo.

V Siamu je globoko zasidrana budistična vera, kar se izraža tudi v umetniško zelo bogatih pagodah. Tu vidimo, kako dva stražarja-velikana čuvata vhod v enega izmed številnih dvorov, ki ločijo razna poslopja, iz katerih so pagode sestavljene

Naslovna stran siamskega prevoda papeške okrožnice proti komunizmu „Divini Redemptoris“

Vsaka javna funkcija vlade je združena z verskimi vajami. Otvoritev nove železnice, novega mostu, nove ceste, nove tovarne, nabava novih motorjev v električni, vse to je povod velikih verskih manifestacij. Povsod morajo biti bonci navzoči, da z dolgimi molitvami in blagoslovi posvete novo napravo javnemu blagru. Prvo, kar postavijo na novem stavbišču, je majhna kapelica Bude, pritrjena na meter visok kol. Tu zidarji in stavbeniki vsak dan zažigajo kadilne palčice za dober uspeh podjetja. Na ministrstvu prosvete so pravkar dozidali novo krilo. V krasnem sprejemnem salonu najnovejšega sloga je na častnem prostoru oltarček Bude, ves preobložen s kádilnimi paličicami in cvetjem. Tiskarna ministrstva prosvete nosi v svojem grbu soho Bude in tako so vse naše šolske knjige zaznamovane s tem znakom. Velika večina naših učenk nosi na

vratu na zlati verižici majhno kapelico s soho Bude, blagoslovljeno po kakem znamenitem boncu. Majhni otroci pa imajo okrog zapestja ovito vrvice, ki je tudi posebno blagoslovljena za vsakega otroka.

Saj veste, da je Siam dežela pagod. Kadar gremo kam na izlet z vlakom ali avtobusom, jih neprestano srečujemo ob poti. Kakor hitro učenke zagledajo eno izmed njih, takoj sklenejo roke, jih dvignejo k čelu in se spoštljivo poklonijo sohi Bude, ki kraljuje tam. Večkrat smo že posetile eno ali drugo pagodo, ki slovi na umetniški zgodovini. Kako spoštljivo se vedejo naše gojenke! Čevlji in nogavice ostanejo na pragu in po kolenih drse po marmornatih tleh do velikanske sohe Bude, ki kraljuje z nasmeškom nirvane v vsaki pagodi. Po nekaj trenutkih tihe molitve pa naše deklince brž pogledajo, v katerem kotu se nahaja omara s paličicami, listki, kockami in vsem drugim potrebnim za vedeževanje. Seveda to ni zastoj. A zvedeti prihodnost, zato se že spleča kak tikal. Pa so izrekli na teh rumenih listkih tako skrivnostno zagonetni, da ne veš, ali si potegnil srečo ali nesrečo. (To delajo seveda samo budistke.) Nam Evropejcem se ni treba sezuti. Vstop je dovoljen vsem turistom, treba se je le spoštljivo obnašati in pripevati kaj za vzdrževanje pagode.

Te dni smo prejeli od ministrstva prosvete velik zavoj umetno posušenih listov svetega drevesa „po“, da jih razdelimo našim učenkam. Natrgani so bili v Indiji na onem svetem drevesu, pod katerim je po starem izročilu Buda prejel svoje poslanstvo pred 2496 leti, t. j. 543 let pred Kristusom. Listi so posebno blagoslovljeni in so namenjeni učenkam za spomin.

Moderni budizem v marsičem posnema katoliške misijonarje. Kakor mi dajemo našim učenkam blagoslovljene podobice, tako dajejo budisti blagoslovljene liste. Navratni obeski so tudi povsem slični našim svetinjam. Mater Bude bi človek na slikah kar lahko zamenjal za Mater božjo.

Če že budisti smatrajo življenje po veri za najboljšo sredstvo proti komunizmu, kaj pa šele mi, katoliški misijonarji. Iskreno priporočamo našim katoliškim učenkam intenzivno versko udejstvovanje z molitvijo in študijem vzvišenih verskih resnic, kakor tudi z žrtvami in osebno svetostjo.

Včasih pa se poslužujemo tudi zunanjih sredstev kot kaže sledeči primer: Nek petičen Amerikanec, živeč v Bangkoku, je dal predstojniku tukajšnjih redemptoristov izdatno vsoto, da oskrbi okrožnico Pija XI. o komunizmu v sijamskem prevodu. Natisnili so 20.000 izvodov in jih razdelili po vseh šolah v Bangkoku brezplačno. Ko je bila knjižica še v tisku, so sijamski komunisti poslali na vlado nujno prošnjo, naj se prekliče dovoljenje tiska, ker je vsebina državi nevarna. Pa niso dosegli ničesar. Po navodilu tistega gospoda smo tudi pri nas razdelili okrožnico, obenem pa

naročili našim študentkam višjih gimnazijskih razredov in pre-univerze, naj napišejo svoje misli o komunizmu. Za najboljši spis je bila obljubljena srebrna kupa. Dobila jo je učenka 2. letnika pre-univerze, budistka, ki pa se je tisti čas že pripravljala na krst.

Oni ameriški gospod, ki je vse to financiral, hoče ostati skrit, ker pravi, da si sicer ni svest življenja od strani komunistov. Potemtakem jih mora biti pri nas več kot slutimo. Če bi komunisti res vpadli v deželo, se jim ta nikakor ne bi mogla postaviti v bran. Sijamci so miren narod in nimajo niti veselja niti sredstev za moderno vojsko. Me bi seveda morale zapustiti deželo, ker skušnja kaže, da je s komunisti nemogoče sodelovati. Kako se nam smili dobro sijamsko ljudstvo, če bi prišlo to strašno-trpljenje nanj, predno spozna Kristusa. Zato molimo in zaupamo tudi na vašo pomoč. M. Ksaverija Pirc O. S. U.

Ravnateljica uršulinskih šol v Bangkoku, pisateljica tega sestavka (desna), v družbi s somisijonarko in nekaterimi starejšimi gojenkami ob morski obali

OSVOJITEV ZEMELJSKEGA VRHA

Počasi se pomikata proti vrhu. Prvi seka stopinje v 600 m visoko navpično ledeno steno, drugi odvijaja vrv, na katero je privezan. Ko prvi izseka kakih 10 stopinj, se odpočije, drugi pa previdno stopa naprej in začne sam sekati stopnice v ledeno steno. Ura za uro mineva, že mislita, da sta na cilju, a se zmeraj pokaže še drug vrhunec pred njima, in še eden, in še eden, zmeraj višje se pneti v značne višave. Plezalcema se zdi, da ne bosta nikdar na vrhu. Četudi vdihavata kisik iz težkega aparata na hrbtu, vendar s težavo sopihata po ledenem obronku. Noga obstane na mali ravnici, kjer se stekajo trije grebeni... Kje je naslednji vrh? Zaman ga iščejo oči! „Na vrhu sva, na vrhu sveta, na najvišji gori naše zemeljske oble, na vrhuncu Mt. Everesta, 8840 m visoko, kamor dosedaj človeška noga še ni stopila.“

Bilo je to 29. maja ob 11.30 dopoldne, leta 1953. Hribolezca sta bila Nepalec Tenzing in mlad učitelj iz Nove Zelandije Hillary.

NEDOSTOPNI VRH SVETA

Odkar je leta 1852 indijska ekspedicija v Himalajo odkrila najvišji goro tega gorovja in jo krstila Mount Everest po tedanjem predsedniku indijskega geografskega društva (Survey of India), je bila želja mnogih turistov, da bi stopili na teme sveta. Najvišje gore po vseh drugih kontinentih so bile premagane, le najvišja gora sveta je kljubovala vsem poskusom. Resno so začeli s poskusi šele leta 1920. Zakaj? Če pogledaš na zemljevid, vidiš, da se gorovje Himalaja dviga na meji Nepala in Tibeta, dveh držav, ki sta bili popolnoma zaprti vsem tujcem. V Nepalju je vladal kralj, absoluten vladar nad življenjem in zemljo svojih 5.000.000 podanikov. Tibet (4.000.000) zopet je bil pod duhovno in svetno oblastjo Dalai-Lame in tisočev menihov in hermetično zaprt zunanjemu svetu, ker obdan od vseh strani od 4000 m visokih gora in prelazov, ki

so večina leta zasneženi in neprehodni. To dejstvo je Tibetancem omogočilo, da so bili popolnoma odrezani od sveta. In če je tujec uspel priti čez mejo, so ga takoj poslali nazaj, če se mu ni kaj hujšega dogodilo.

Z vojaškim pohodom proti Tibetu so Angleži leta 1906 prisilili Tibetance, da so dovolili angleškemu poslaniku stanovati v njih prestolnici Lhasi. To je bilo vse; vsi nadaljni poskusi so bili neuspešni.

ŠTEVILNI, A BREZUSPEŠNI POIZKUSI PO PRVI SVETOVNI VOJNI

Po prvi svetovni vojni pa se je nekaterim Angležem posrečilo, da so prišli v prijateljske stike z Dalai Lamo in dobili dovoljenje za ekspedicijo na Mount Everest.

Leta 1921 je Colonel Howard Bury preplezal 24.000 f (7.300) visoko.

Leta 1922 je general Bruce dosegel 27.300 f (8.300).

L. 1924 Irvin in Malory dosežeta višino 28.150 f (8.580 m), a se ne vrmeta več, „gorski duhovi“ so ju končali; ali ju je silen vihar pometel po ledeniku 4.000 m globoko, ali sta zmrznila, ve le gora, a ona molči. Ekspedicija leta 1933 je našla Irvinov cepin 27.600 f (8.400 m) visoko v ledu.

Leta 1934 Maurice Wilson sam skuša doseči vrhunec, brez nosačev, hotoč dokazati, da človek s svojo voljo lahko vse težave premaga... Poznejši hribolezci so ga našli čez 4 leta zmrznjenega v ledeni votlini.

Kasnejše ekspedicije niso mogle doseči višine 8.500 m, silni snežni viharji so jih skoraj pometli čez ledenike.

Dosedaj so bili vsi poskusi napravljeni od severa iz Tibeta. Leta 1950 je Nepal odprl svoje meje in planinci so začeli delati načrte za nove ekspedicije. Med tem je bil Tibet okupiran od kitajskih komunistov, in s tem je bila pot od severa zaprta. Leta 1951 gre Shipton od

juga, da najde pot proti Mt. Everestu in odkrije dohode do gorskega velikana.

V maju leta 1952 Švicarji, dobro pripravljene, izvrstni alpinisti, pod vodstvom dr. Wyss-Dunanta previdno plezajo proti vrhu od južne strani. Zelo lahko obloženi, trije od njih: Lambert Aubert, Flory in nosač Tenzing, dosežejo višino 27.500 f (8.400 m). Lambert in Tenzing prenočita na prostem, dočim se ostala dva vrneta v taborišče 500 m nižje. Prvič je človek prenočil v takih višavah, brez spalne vreče, brez ognja, brez zavetja, izpostavljen silnemu ledenemu viharju, več kot 30⁰ pod ničlo. Celo noč sta se medsebojno boksala in masirala, da bi jima kri ne zledenela v žilah. Zvezdice so migljale nad snežnimi orjaki, ledeni orkani so tulili svojo večno pesem čez gorske robove... Ali bo majhen človeški pritlikavec premagal gorskega velikana? Pobožni Indijci verujejo, da je Mt. Everest ali po njih imenu Čomolungma, Kraljica gora, stanovanje bo-

gov, ki ne bodo dopustili, da človeška noga oskruni njih bivališče.

28. maja Lambert in Tenzing že vsa izčrpana in premrzla od napora prejšnjega dne in neprespane noči, vendar plezata naprej. Že sta blizu cilja, komaj 350 m pod vrhom. Kdo bi popustil! Previdno plezata po strmem obronku. Veter neusmiljeno poje svojo pesem: ali bo Requiem ali Te Deum...

8.600 m visoko sta že, meja človeške vztrajnosti je skoraj prekoračena, res, še imata nekaj moči, da bi dosegla vrhunec, ali kaj bo s potjo nazaj, ki je po ledu še bolj nevarna kot pa plezanje navzgor. Ali bosta imela moči, da dosežeta taborišče na podnožju gore...? S težkim srcem se previdni Lambert odloči: nazaj! Narava je zmagala nad človekom.

V novembru Švicarji še enkrat poskusijo, že so 8.000 m visoko, a tedaj se prebudijo gorski duhovi; silni orkani, mrzli in divji, hitro zatulijo okrog vrhov, nobeno živo bitje ne more kljubovati, in

Vrh v sredi je Mount Everest

Švicarji se morajo vrniti. Na poti nazaj so pustili večino gorske opreme, kline, šotore, pot dobro označeno z zastavicami, steklenice kisika, konzervirano hrano, vse zakopano v snegu, za poznejše ekspedicije.

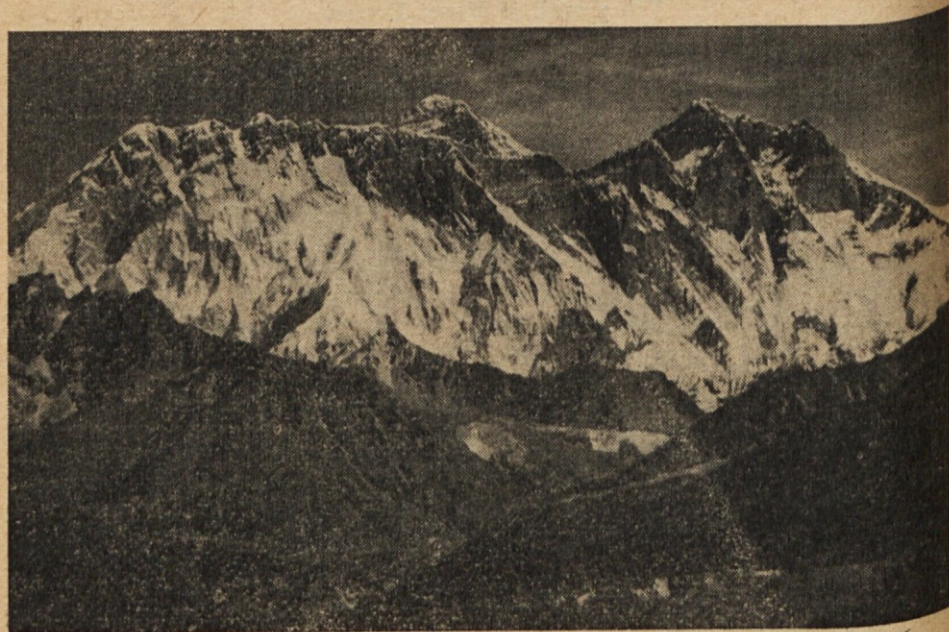
ZMAGOVITA EKSPEDICIJA

Letos v marcu so se podali na pot Angleži. Dobro podprti z denarjem, so se lahko oskrbeli z vsemi potrebščinami. Prtljaga je tehtala 8000 kg. 13 Angležev in 350 nosačev, med njimi tudi Tenzing, je bilo v karavani, ki se je pomikala proti snežnim goram. Ko so prišli do podnožja gora, so počivali 10 dni in se med tem skušali aklimatizirati višinam in redkemu zraku ter splezali na več gora, čez 6000 m visokih. Ko so se dobro privadili, so začeli postavljati zaklonišča na pobočju gore, prenašati prtljago od enega do drugega zmeraj višje; zadnje zaklonišče je bilo 28.000 f (8.540 m) visoko. Od tu sta odšla Hillary in Tenzing 29. maja proti vrhu, in srečno dosegla vrh najvišje gore sveta.

Zakaj je letošnja ekspedicija uspela, a prejšnje niso? Več ugodnih okoliščin se je združilo. Plezalca sta bila spočita in aklimatizirana na redki zrak. Letošnja ekspedicija se je okoristila s skušnjami Švicarjev lanskega leta, sledili so njih poti do konca in se šele od tam povzpeli zadnjih 500 m. Dobili so ob poti zaloge, ki so jih Švicarji lansko leto pustili, tudi sami so imeli zalog in nosačev, kot nikdo prej. Glavni činitelj uspeha pa je bilo gotovo lepo vreme, ki ga nikdar ni mogoče naprej uganiti. Nenadoma se dvignejo silni viharji, in snežni zameti trajajo dneve in dneve, brez prestanka. Pred nekaj leti je neka ekspedicija ostala teden dni zasnežena 7.500 m visoko in le herojskim naporom planincev se je posrečilo, da so jih pripeljali v dolino.

Najvišja gora sveta je premagana, a je še polno vrhov v Himalaji in drugih govorjih, ki so še nepremagani. Ena od najlepših in tudi najtežavnejših je Kančindžunga, blizu Dardjeelinga, kjer

Mount Everest z druge strani in bližje

Zmagovalca Mount Everesta Hillary in Tenzing, vsa srečna po s tako izrednim uspehom kronanih naporih. Hillary je na vrh Mount Everesta zakopal mali blagoslovljeni križec

sta naša dva brata France Drobnič in Janez Udovč. Sosednji vrh Kančindžunge, po imenu Jamu (Džamu), se zdi nemogoče premagati, ker je 4000 m visoki ledeni stožec, ki se navpično dviga v zračne višave. Tudi na tega se že pripravljajo ekspedicije.

O. Lojze Demšar S. J.

Pripis uredništva: Misijonarju o Demšarju se za gornji članek in izvirne fotografije iskreno zahvaljujemo! V zahvalo pa mu zaupamo novico, da bo v

morda najvažnejši himalajski ekspediciji leta 1954, tudi njegov rojak, Slovenec Dinko Bertoncej. Ekspedicija bo odpoštovala iz Buenos Airesa sredi februarja. Naš vrli Dinko Bertoncej se je že pozanimal pri našem uredništvu za naslove vseh slovenskih misijonarjev v Severni Indiji tam okrog Kalkute in pod Himalajo, da jih obišče, nam je pa zagotovil obširna poročila in slike o vseh svojih doživljajih v stiku z njimi in s poganskimi rodovi in običaji severne Indije in Himalaje.

ZADNJI DNEVI G. JEREBA NA KITAJSKEM

Objavljamo dve pismi našega kitajskega misijonarja Franceta Jereba CM, ki sta zadnji, pisani na tleh rdeče Kitajske. Kmalu, nekaj dni samo potem, ko je misijonar ti dve pismi odposlal, je bil izgnan v Hong Kong. Tam se je kaka dva meseca zdravil, koncem oktobra pa je odpotoval v sveto mesto Rim. O svojem izgonu nam bo, kot je obljubil, še natančno poročal, da s tem zaključi svoja znamenita poročila o bojih in trpljenju Cerkve v rdeči Kitajski. Uredništvo

Juikin 21. avgusta

MODERNI JUDEŽI MED MOJIMI KATOLIČANI

Tole pisanje je samo nadaljevanje dogodkov, ki sem jih opisoval v zadnjem pismu. Dva naših kristjanov sta sprejela od policije vsiljeno nalogo, da razbijeta tale misijon in da mene vržeta ven. Eden je bratranec Petra Hoja, Janez, ki je že tretje leto v dobro plačani državni službi, blagajnik državne zadruge. Druga je pa Kantonka, Marija Hwang, omožena z nekim prodajalcem zdravil, po imenu Mao. Oba sta razmeroma dobro poučena vernika. Njune naloge so različne, dasi je smoter isti. Janez naj pridobi vernike, zlasti moške, da bi šli drug za drugim na policijo in tam podpisali izjavo, da sem jaz imperialist, da rovarim zoper vlado, in da torej kot domoljubni verniki zahtevajo moj izgon. Pazljivo sem zasledoval Janezovo početje, bil nekaj časa v velikih skrbeh, a sedaj vidim, da me po tej poti ne bodo lahko izrinili. Bolj odločni kristjani kot n. pr. moj hišnik Čen, ali pa slaščičar Joahim, so mu povedali, kar mu gre. Namreč, da uganja nečedno delo, da svojega misijonarja ne morejo na tako ogaben način tožiti, da naj oblast sama prevzame odgovornost za izgon. Janez je našemu hišniku kar priznal, zakaj oblast hoče pognati mene na ta način. Ko se je izgovarjal pred policaji, da ne ve nič slabega o meni, so mu zabrusili v obraz: „Ti si ‘kanpu’ (uradnik), pa tega ne razumeš? Mi sami vemo, da ga ni moč ničesar obdolžiti, a iznebiti se ga hočemo. Ne gre za to, ali ima kaj na vesti ali ne. Če ti tega ne razumeš, tvoje mišljenje še ni prvovrstno!“ Boječ se za svojo službo, je bojzaljivec šel na delo. Kolikor vem,

nihče ni šel podpisovat tiste izjave, razen morda Janez sam in pa še tisti Pavelček, posinovljenec njegove tete. Seveda se je večina kristjanov izmaknila sramotnemu delu na manj junaški način: z izgovori, da z misijonom že dolgo nimajo več stikov. Tak je bil zlasti izgovor družine Ho, ki si je pred leti lastila monopol na tukajšnje katoličanstvo. To pa je rodilo druge klavrne posledice: od tedaj naprej nobenega Hojevih (deset krščenih) ni več k službi božji, niti za Marijino vnebovzetje ne.

Janeza, ki je večkrat prišel nagovarjat našega hišnika za svoje namere, sem enkrat zvabil k sebi, ga primoral, da mi je priznal svoje početje, in mu naredil krepko pridigo. Kakšno sramoto da dela sebi in svoji v tretjem rodu krščeni rodbini in sploh katoliški Cerkvi, ki se drugod tako junaško drži. A zdi se, da je v dveh in pol leta državne službe ter rdeče vzgoje njegova vera opešala. Ni pokazal ne sramu ne užaljenosti.

Tistim vernikom, ki še prihajajo, in preko njih tudi odsotnim, sem ponovno razložil, kako je tako početje grešno in sramotno: „Če bi me izgnali po vaših tožbah, boste spravili katoliški misijon v nepozabno sramoto. Drugoverci in pogani se vam bodo v obraz smejali in kazali s prstom za vami. Vi sami niti vzdihovati ne boste mogli nad izgubo duhovnika in nad uničenjem Cerkve. Oblast vam bo takoj zamašila usta, češ ali ga niste vi sami zatožili? Naj oblast, ki je že večkrat, vsaj privatno, izjavila, da nima nič zoper mene, sama prevzame odgovornost za moj izgon. V tem slučaju boste pa vi imeli mirno vest in boste lahko govorili. Ali še ne razumete, da se vlada baš tega boji?“ — Imam vtis, da večina vernikov to razume.

Še bolj v skrbeh sem pa zasledoval početje Marije Hwang. Njej pa je po-verjena naloga, da prestraši vernike in jih odvrne od nedeljske službe božje. Nje-no podiranje sem odkril po naključju. Obiskal sem tisto staro ženo, ki je prej stanovala na misijonu, v hišici pri vho-du. Ker je zadnjo nedeljo v juliju ni bilo, sem mislil, da je zbolela. Pa mi je po kratkem oklevanju priznala, da jo je imenovana Kantonka obiskala na domu in jo temeljito postrašila, naj ne gre več k maši. Podlaga vsem strašitvam so ved-no šanghajski dogodki v juniju. No, ta stara ženica se je dala prepričati, da se ji ne more nič zgoditi in je naslednje dni res zopet prišla. Ko sem opazil, da tudi druge žene in eno dekle izostajajo, sem poslal okoli hišnikovo hčerko Reziko. Vedno ista poročila: Kantonka je bila pri njih in jih prestrašila. Vsi vedo, da to ženšče leta vsak drugi dan na policijo. Le dve ženici se mi je za praznik po-srečilo prepričati, da so to prazna stra-šila; nekaj drugih, katerih družina je deloma poganska, pa doslej še ni bilo blizu. Nedelje v avgustu in še Marijin praznik smo torej praznovali samo s po-lovično udeležbo.

SPET ZASLIŠEVANJA

V nedeljo 9. avgusta so me popoldne prišli zasliševati trije policaji. Debelo uro je pomenek trpel, a način je bil dovolj vljuden. Po običajnih vprašanjih, odkod sem, kdaj sem prišel na Kitajsko, kdaj v Juikin, kaj počnem tu, so se začeli zani-mati, kdaj mislim oditi. Nikoli, je bil moj odgovor in okoli tega vprašanja smo se vrteli precej časa. Potem so hoteli še vedeti, kateri mojih vernikov so moji posebni zaupniki? Nihče, sem odvrnil in jim začel pojasnjevati razmerje dušnega pastirja do vernikov. To jim ni bilo prav všeč in so vprašanje obrnili, kateri pa bolj redno prihajajo k službi božji? No, to ni nobena skrivnost, in sem mirno po-vedal imena našega hišnika, potem sla-šičarja Joahima in še branjevca Janeza Li-ja; in dodal še nekaj imen starih že-nic. Prav poskočili so, da nisem navedel

Joba Hoja, ki je stanoval na misijonu ob našem prihodu in v nepoučeni javnosti še vedno velja kot za nekega predstav-nika katoličanov. A vztrajal sem pri svo-jem, da Job in njegovi prihajajo redko, kvečjemu enkrat na mesec. Gola resnica!

Predvčerajšnjim, to je 19. avgusta, so me pa zopet klicali na policijo. Tale pomenek pa utegne biti zame usoden, sem premišljeval tja grede. Saj morda je, in to me je nagnilo, da pišem.

PRETVEZA ZA IZGON — POTNI LIST

Po kratkem uvodu glede moje iden-titete, je uradnik, ki ni načelnik, načel vprašanje mojega potnega lista. Ista pridiga kot pred mesecem dni. Potni list je neveljaven, ker sedanja kitajska vla-da ne prizna Vatikana. Katerekoli druge države bi bil dober, le-ta ni. Skoraj sem se zasmel, ker sem se spomnil, da je bil pred mesecem dni izgnan iz Swatowa star francoski misijonar pod pretvezo, da njegov potni list ni v redu. In še drugi francoski misijonar iz Kwangsija iz istega razloga. Torej ta očitek je mogoče naperiti zoper vsak potni list. Seveda sem to sodbo previdno obdržal zase. Brez pravega potnega lista mi pa ne morejo dati dovoljenja za bivanje, je nadaljeval. Brez tega dovoljenja pa vlada ne sprejme zame nobene odgovornosti in posledice zame utegnejo biti hude.

Zopet me je mikalo, da bi mu povedal, da me njih varstvo manj zanima kot lanski sneg, da se jaz tudi brez tega dobro počutim. Kajpada ni kazalo, da bi na glas omalovaževal tako mogočno oblast in sem zato raje prosil, naj mi dajo nekaj mesecev odloga, recimo šest, da si poiščem drugačni potni list. Šest mesecev, je poskočil! kvečjemu deset dni! (A glej, sem se zadovoljno muzal, pred mesecem ste mi dali samo tri dni odlo-ga, pa tudi nisem padel v nezavest). „V desetih dneh, tovariš, takih reči ni mo-goče urediti, sem mu začel dokazovati kot advokat sodniku. V desetih dneh na pride pismo veliko dlje kot v Hong Kong. Dajte mi nekaj mesecev. Ne boste imeli sitnosti z menoj. Vsi vedo, da sem jaz

miroljuben človek in da spoštujem zakone.“ Tu me je pa, najbrže nehote, ušla izjava, ki meni zelo prav pride: „Saj naša oblast ni nikoli trdila, da ste vi kaj zagrešili! Toda zakon je zakon, ki ne dovoljuje brezpravnih inozemcev.“ V nekem oziru smo vsi tisti, ki smo brez državljanstva, sem nadaljeval, brezpravni, a vendar skoraj vse kulturne države dajejo zavetje tudi takim, da le morejo pokazati poroštvo kake mednarodne organizacije. In katoliška Cerkev je med temi najbolj uvaževana. Tu se je njegova juridična učenost ustavila za nekaj minut. Vrtal je po glavi in nazadnje izvlekel tole modrost: „Mi oseb brez državljanstva sploh ne priznamo. Si ne moremo misliti, da bi pošten človek re bil pristojen sem ali tja. In če so taki ljudje, so to uporniki zoper lastno domovino, ali sploh mednarodni rovarji. Treba torej, da predložite v desetih dneh potni list kot državljan te ali one države, vseeno katera.“ Ta desetdnevni rok in nedovoljeno bivanje preko tega roka je tekom razgovora večkrat prišel na mizo. Vselej sem pričakoval, da bo končna sodba: ako v desetih dneh ne pokažete boljšega potnega lista, izgon iz dežele. A glej čuda, te izjave ni bilo na izpregled. Dobro sem pa čutil, da je on pričakoval od mene tako izjavo: če je tako, pa grem! O, le čakaj, da boš od mene kaj takega slišal, sem si mislil! Razgovor proti koncu že ni imel nobenega smisla in sem ga v resnici jaz vodil. „Ker mi torej ne daste odloga,“ sem rekel nazadnje, „mi pa vsaj dober svet dajte, kaj naj storim?“ Ta v resnici ponarejena preprostost ga je zopet dvignila. „To je vaša zadeva! Sam premišluj, kaj ti je storiti!“ To je bilo za slovo.

DNEVI NA KITAJSKEM SO TUDI MENI ŠTETI

Dasi sem z zadovoljstvom vzel na znanje izjavo, da po zakonih nimajo ničesar zoper mene, vendar nekako čutim, da so moji dnevi v Juikinu šteti in da bodo po desetih dnevih odloga ukrenili kaj

bolj učinkovitega, kot so v juliju po onih treh. Obisk tiste nesramne Kantonke včeraj dopoldne me je v tem potrdil. Že nekaj dni prej je prišla enkrat sem, a predno je odprla usta, sem ji povedal nekaj krepkih in jo odslovil. Tokrat je bil z njo naš hišnik.

„Kaj hočeš,“ sem jo nevljudno vprašal?

„Ali imate, gospod, še kaj zvez s Šanghajem?“

„Kaj to tebe briga?“

„Kaj ste pa včeraj delali na policiji?“

„To briga samo mene in policijo!“

„Gospod, vi se preveč razburjate! Treba, da se mirno pogovorimo glede vašega odhoda...“

„Ne trpim, da bi meni pridigali ver-
niki, posebno pa ne slabi! Zbogom!“

Ker ni vstala, sem jaz odšel, a je klicala za menoj: „Če pristanete, da prostovoljno odidete, vam policija takoj izda odhodnico in...“ več nisem slišal.

Hišniku je nato povedala, da je bila pravkar na policiji, kjer so ji naročili, naj me pregovori za prostovoljni odhod. V tem primeu, da bom lahko odnesel, kar bom hotel, drugo pa prodal ali razdal. Aha, torej še vedno niso našli primerne-
nega paragrafa, po katerem bi se me iznebili!

Hišnik Janez Čen, ki je dober kristjan in ki zna obrniti jezik, ji je naredil primerno pridigo, kako nečastno delo opravlja. Ona pa je njemu podala tole, res žalostno izjavo: „Vsakdanja hrana je najbolj potrebna reč. Kako in odkod pride, je pa čisto vseeno!“ Za konec je čena nagovarjala, naj se izseli iz misisijona, ker sicer ga utegne po misijonarjevem odhodu kaj neprijetnega zadelo. No, našemu hišniku take grožnje ne kratijo spanca.

PREPLAH MED VERNIMI

Navajam kratek primer, kako prvi strah vpliva na ljudi. V soboto, prvega avgusta, baš tisti dan, ko sem odkril, kako gori omenjena Kantonka odvraca kristjane od cerkve, sem popoldne stopil k Joahimu, ki je tiste dni prodajal kruh,

G. Jereb po izgonu v Hongkongu v družbi mrs. Joška Gederja (pred sal. lобрtno šolo)

in se založil z njim za štiri dni. Omenil sem mu, kaj sem baš zasledil, in Joahim, ki dobro pozna sosesko, mi je zaupal, katere družine je Kantonka še obiskala v isti namen. Malo korakov dalje ima svojo stojnico Janez Li, ki prodaja kuhano meso in k temu spadajoče začimbe. Zastaven možak, blizu 70 let, je znan kot pristaš prve revolucije (v letih 1927—32, ko je že Maotsetung začel svoje pokolje in požige tu). Kadarkoli sem šel mimo, me je stari povabil, naj malo posedim. Poleg njega je vedno posedala kopa užitkarjev, ki se radi pomenjkujejo z menoj. Tisti dan sicer ni imel običajne tovarišije, po sem zavil v vežo, kar sam od sebe, svest si, da sem dobrodošel. Moj namen je seveda bil, da bi od Lija izvel kaj novic. Pa sem zvedel nekaj drugega, kot sem pričakoval.

Komaj se vsedem, že branjevec odide na ulico, mrmrajoč, da ima nujni oprav. Mislil sem, da bo to kakšna splošno človeška potreba, in sem mirnodušno

čakal. Čez nekaj minut pride neki odjemalec in začne glasno klicati gospodarja. Debelo sem se začudil, da se je na prvi poziv pojavil iz notranjosti hiše, za moj hrbtom. Pustil sem ga na miru, da postreže kupcu. Komaj pa je kupec odšel, se oglasi od stojnice s hrbtom proti meni: „Gospod, pojdite stran!“ Nisem mogel prav verjeti, da sem dobro razumel, in sem ga vprašal: „Kaj praviš?“ — „Pojdite brž stran!“ — „Ali se bojiš mojega obiska?“ — „Da!“ — „Jutri bo nedelja, ali prideš?“ — „Ne!“ — Žalosten sem odhajal, ne vedoč, kaj naj to pomeni. Drugi dan ga res ni bilo k maši, a je nekaj dni zatem razložil Čenu, da je bil dan pred mojim obiskom klican na policijo, kjer so ga obdelovali nad dve uri, naj on prevzame tisto delo, ki ga je pozneje Janez Ho: Naj zbere kristjane in zatoži mene prevratnega delovanja. A trdno se je branil, češ da ne more govoriti laži. Tudi grožnje, da mu ne priznajo več slave starega revolucio-

narja, ga niso premaknile. Poleg tega so pa ob času mojega obiska na nasprotni strani sedeli trije policijski vohuni, ki so ga tiste dni od jutra do večera opazovali. Prosil je hišnika, naj ga opraviči pred menoj. Naš čen mu je vlil nekaj poguma in začenši z nedeljo 9. avgusta zopet redno prihaja v kapelo.

BOLJ LEPA STORIJA

Še eno, že dva meseca staro storijo, ki pa mi je ostala v prijetnem spominu. V juniju, kot sem v prejšnjih pismih povedal, so začeli prihajati k meni policijski agenti, ki so me hoteli prepričati, da v predmestju onstran reke vse vre zoper mene in da je edina rešitev zame, da jo brž odkurim. Svojeprav kot sem, sem šel sam poskušat, če je tisto sršenje gnezdo res tako nevarno. Krenil sem na dolg sprehod proti gričem pod pagodo Črnega duha, in edina pot tja je preko omenjenega predmestja. Nihče se ni zmedel zame. Proti šesti uri sem se vračal nazaj in ena prvih hiš, mimo katerih pelje pot, je neka osnovna šola. Otroci, precejšnja skupina, so se igrali na trati. Nekaj fantičkov je začutilo potrebo, da pokažejo svojo naprednost, in so me začeli obkladati z ameriškim imperialistom ter z dolgonoscem. Pa to je običajna zabava, ki jo otrokom brez užaljenosti privoščim. Bolj nenavadno pa je, da se kdo javno zame potegne, in to so tedaj storile šolarke, ki so bile v večini in na splošno starejše od fantičev. Ene so začele ogorčeno zavračati razposajence, češ kaj ne veste, da je to juikinski misijonar? Še bolj odločne so se pa kar zakadile v fantiče in jih razpodile na vse vetrove. Najstarejše so se pa zgrnile okoli mene, ki sem z zanimanjem opazoval te manevre in me začele pogovarjati, naj ne bom hud, in me celo vabile, naj stopim v šolo na čašo čaja. Ker sem se bal, da bi gospodična učiteljica prišla v zadrego nad takim obiskom, sem povabilo prijazno odklonil, češ da je že pozno. Potem sem se nekoliko pozanimal za šolo in se prijazno poslovil. Tudi fantiči so rdeči od sramu prišli nazaj k skupini in vsa šola je klicala za menoj:

„Pridite kmalu nazaj!“ — To je bilo na praznik sv. Petra in Pavla.

ŠE DRUGE NOVICE

Še nekaj drugih novic. Menda sem zadnjič omenil, da vrlim materam avguštinkam v Kančowu vedno bolj stopajo na prste. Prve dni avgusta prejmem od gen. vikarja pismo, kjer pove, da je bil prvega avgusta v bolnišnici shod vsega osebja in vsi razen dobrih katoliških bolničark so krepko udrihali po sestrah, z jeziki namreč. Vsi so zahtevali njih takojšnji izgon. V odgovoru sem dodal še kratko pismo za matere, proseč g. Tsova, naj jim ga izroči, če je še mogoče do njih. Teden dni za tem, 9. avgusta, mi je mati Beata, prednica, napisala dolgo pismo, kjer pove, da so njih dnevi štet, da je tožba zoper nje že šla na deželno vlado in da bo sodba najbrž — izgon. Morda vljuden, morda hrupen. Tudi na to pismo sem brž odgovoril, a sem po nekaj dneh sprevidel, da niso prejele več ne tega, niti ne prejšnjega preko generalnega vikarja. 13. avgusta niso več smele k službi božji in 14. so jih odvedli na avto, mi je isti dan pisal g. Tsov. Menda, da bi užile več sonca, ki je bilo tiste dni strašno, in da bi se čimbolj olajšale svojih bankovcev, so tudi nje poslali preko — Nančanga (proti severu, mesto proti jugu) kot pozimi g. Joe-a. Morda so prišle v Pristan že večeraj, če ne, bodo pa danes. Ob tednu bo že Vinko o tem poročal.

Jaz hranim za nas najbolj važno novico prav do tule. Sicer jo pa skoraj gotovo že veste. Naš brat Ciril Verdnik, ki je pet tednov sedel zaprt v neki sobici na glavni prokuri, je bil 26. julija izgnan ter je 29. istega meseca prišel v Hong Kong živ in zdrav. Vsi gospodje na prokuri so pa romali v pravo ječo.

Poročila o tistih velikih šanghajskih zaporih še vedno niso popolna, a je vidno, da smo v začetku cenili število aretiranih veliko prenizko. To pa zato, ker so vsi drugi, ki niso bili poslani v ječe, ostali pod strogim nadzorstvom v lastnem stanovanju. Vsak teh ve le za usodo

svojih stanovalcev. Po poročilu dominikanca, prokuratorja p. Romana, pisanem v Hongkongu 3. avgusta, so tiste dni zaprli nad trideset inozemskih in deset domačih duhovnikov. Zaprli so tudi 15 odličnih šanghajskih vernikov, nad 40 kitajskih duhovnikov pa drže v hišnem zaporu. Inozemske misijonarje, ki niso romali v ječo, sedaj na debelo izganjajo in iz ust le-teh se sestavlja poročilo o žrtvah. Med drugim je tudi naš Ciril potrdil, da sta šla v zapor lazarista škof Defebore in g. Corcuff. Tako jih od preostalih 12 lazaristov v deželi 8 trpi v ječi.

31. avgusta 1953.

NAČRTEN PRITISK NA KRISTJANE

Začenši z 2. avgustom je postal pritisk na naše kristjane sistematičen in res silen. Prav posebno so vzeli na piko tiste, ki so jim po ovaduhih znani kot redni obiskovalci nedeljske službe božje. Kar po vrsti so jih klicali na policijo, nekatere nekaj dni zapored. Vedno ista pesem: „Ali ljubite domovino? Ali še ne veste, kakšni zločinci so misijonarji? Ali še hočete imeti tu tegale tujega vohuna? Zakaj ne izjavite, da mora ven? Zakaj ga ne obtožite njegovih zločinov, ki jih gotovo ima in za katere vi dobro veste?“ Vsako zasliševanje se je začelo z izredno, nekam staromodno vljudnostjo. Če pa to ni rodilo zaželjenih uspehov, so pa hitro prišli na dan očitki in nazadnje bolj ali manj prikrite grožnje. Samo za tri kristjane sem vsak dan vedel, da se niso vdali ne lepim ne grdim besedam. Prišli so namreč sproti meni povedat in še hodijo k nedeljski maši. Kateri trije delajo kot policijski priganjači, seveda tudi že davno vem in sem menda o njih govoril že v prejšnjem pismu. Večina, zlasti slavni rod Hojev, je pa že od julija opustila nedeljsko mašo, misleč da jih bo to rešilo pred nadaljnim pritiskom, naj se izjavijo proti meni in me celo obtožijo. Po posredovanju tistih treh odločnih sem jim ponovno dopovedal, da je to nesmisel, da le sami sebi kratijo božjo milost, ki jo bodo v zadnjem spopadu nujno rabili. Odgovarjali so vedno, da se boje, straš-

no boje, a da nikakor ne bodo storili kaj takega, kar je zoper njih vest.

Na našega hišnika, ki je sedaj tudi pol mojega kuharja, odkar ima žena polne roke dela s pranjem za srednješolske učitelje, so zlasti pritiskali, da bi pri priči pustil mojo službo in se preselil kam drugam. Da bi ga pridobili za to, da bi mene ovajal in izganjal, so menda obupali. „Kdor domovino ljubi, ne more jesti riža imperialistov!“ A tudi na to učenost se je naš Janez krepko odrezal in mu še na misel ne pride, da bi se selili.

SHOD NAŠIH KATOLIČANOV

Prav zadnje dni so policaji pritiskali no vernike, da se zberejo v kaki zasebni hiši na občni zbor, izjavijo tam zvestobo kitajskih katoličanov do domovine in zahtevajo moj izgon. „A ne pozabite,“ so naročali vsakemu, „da je shod čisto prostovoljen!“ Ne bo vladnega zastopnika tam, a policija bo takoj vedela, kdo pride in kdo ne, kaj in kako bo kdo tam govoril. V sporazumu s svojimi krščenimi pomagači so določili shod za 27. avgusta zvečer, na stanovanju tiste ničvredne Kantonke. Pozive je raznašala ona sama. Naš hišnik in slaščičar Joahim, ki je med vsemi verniki najbolj pogumen, sta tudi šla na delo. Najprej na posvet k meni. Dognali smo, da se je shoda mogoče ogniti. Zanj ni ne pismenega poziva od strani oblasti, ne vladnega zastopnika na njem. Naslednje jutro si ista oblast, ki priganja k shodu, lahko privoščiti zabavo, da pobaše udeležence, češ da zborujejo na lastno pest. Joahim je brž šel okrog omahljivcev in jih res temeljito prestrašil. Na shod so prišli samo sklicatelji, ki so drugo jutro policajem poročali, zakaj da shoda ni bilo. Oblast je sprevidela, da s „prostovoljnimi“ shodom ne bo nič, ker tega izgovora sama ne more ovreči. Shod bo torej danes, 28. avgusta zvečer, na istem kraju, so odločili, vodil ga bo pa vladni zastopnik. Vernike je zopet obvestila ista potovka.

Joahim je zopet delal na vso paro, da bi pridobil boljši del vernikov za boj-

kot, a takrat je staremu učeniku Jobu Ho-ju srce ušlo v hlače: „Ne upam izostati,“ je klavrno priznal. „Dopoldne so mi na policiji zopet grozili.“ — „Saj so meni tudi,“ pravi Joahim, „a čemu se bati? — Čimbolj se jih bojiš, bolj te bodo še pestili.“ Tako nazadnje samo trije, naš hišnik Čen, Joahim (doma iz Taholi) in branjevec Janez Li niso hoteli iti. Šli so pa vseeno, ker so jih možje postavle sami prišli iskat na dom.

Shodu je predsedoval ne policaj, ampak uradnik strankinega urada. Otvoril ga je z govorom o domovinski ljubezni, o zločinih inozemskih katoliških misijonarjer, ter kako so jim mnogi kitajski verniki nasedli. Potem pa je dajal besedo imenoma temu in drugemu verniku. Najprej vsem tistim, za katere sem jaz že vedel, da so zašli na krivo pot, in še tistim, za katere sem se jaz kljub zatrdilom zvestobe bal, pa vseeno do zadnjega upal. Ti strahopetci so morali prestopiti na rdečo stran prav zadnji dan. Prva govornica je bila Kantonka Hwang, omožena Mao. Strupeno je napadala inozemske misijonarje sploh, še posebej pa meiksinske, kjer je v mladih letih delala kot katehistinja (Mei-hsien je sosednja škofija južno od Kanchova, a že v Kvangtongu. Delovali so v njej ameriški misijonarji Maryknolci. Škof Ford je leta 1951 umrl v ječi kot mučenec.) Kako so ravnali misijonarji z njo kot s sužnjo in namigavala še na hujše reči. Glede mene je le kratko izjavila, da sem eden od te hudobne družčine, in pozivala vlado, naj me čimpreje pošlje na dopust. — Naslednji govornik je bil učenik Job, ki je stanoval na misijonu ob našem prihodu. Še dva dni prej je našemu hišniku slovesno zatrjeval, da nikakor ne bo storil kaj zoper svojo vest. A ta shod je pokazal, da je svojo vest temeljito popravil. Na presenečenje in veliko žalost zvestih je govoril zoper inozemske misijonarje prav tako strupeno kot Kantonka. Obračal se je zlasti na misijonarje te škofije (kančovske). „Tekom petdeset let,“ je rekel, „sem imel priliko opazovati in poznati veliko inozemskih misijonar-

jev. Vedno sem se zgražal, kako so zatirali kitajske duhovnike in vernike. Kitajskim duhovnikom so dajali manj denarja kot tujim, a vedno najtežje delo, z verniki pa so bili osorni in pristranski. Zdaj, pod ljudsko vlado, je pa čas, da obračunamo z njimi. Ven z vsemi, vštevši tegale našega (Jereba)! Mi kitajski verniki bomo brez njih pomoči razširjali vero in čistili Boga in se zveličali veliko lažje kot pod njih vodstvom.“

V vsej deželi ja bil redkokdaj kristjan, ki bi za tako majhno delo pri misijonarjih prejel tako ogromno časnih dobrot kot prav on (Job Ho) in ves rod Hojev v Juikinu. Tudi najbolj trde besede na njegov račun bi bile premile, zato raje ne rečem nič.

Vsi naslednji, večinoma člani Jobove družine, so po vrsti izjavljali, da se strinjajo s prvima govornikoma. Prav nazadnje so pozvali k izjavam še ostale tri „upornike“. Dasi so trije zvesti videli, da je dobra stvar izgubljena, so vendar še enkrat lepo govorili, da na meni niso nikoli videli nič slabega, da v vsakem misijonarju gledajo le služabnika svete Cerkve brez ozira na narodnost. „Mi prav gotovo ljubimo domovino, in če bi misijonar res kaj zagrešil proti tej deželi, bi ga sami že davno zapustili ali celo ovdadili. Brez misijonarja ni ne bogoslužja ne zakramentov in se je zelo težko zveličati. Zato želimo, da nam ostane. Če pa oblast ve kaj tehtnega zoper njega, naj ga pa izžene na svojo odgovornost, ne na našo.“

Zaradi varnosti sta Job in Kantonka privlekla na shod še dva soseda, ki sta izjavila, da sta katehumena. V katehumenat ju je seveda „sprejel“ Job, ne jaz. Tako sta dobila pravico glasovanja. Končni izid glasov je bil: 11 da mene poženejo, 3 da ostanem. Glasovalci so zastopali samo mestne vernike. Večina, ki so proti meni, predstavlja nekako 25 vernikov, manjšina, ki se je zavzela zame, pa okoli 15. Hojev rod, ki je v zadnjem trenutku izdal dobro stvar, šteje deset krščenih duš. A na Jobovo vest padeta še tista dva „katehumena“ ter njih

dobri prijatelj Anton Teng, za katerega mi je posebej žal. Teng ima še tri krščne otroke.

„ZLOČINOV“ MI NE NAJDEJO...

Vladnemu zastopniku je bila ta zmagala zelo všeč in je naredil še ognjevit poziv k reformi v smislu treh samostojnosti. Toda izjavil je, da samo poziv, da me poženo, še ne zadostuje. Treba je še, da domoljubni zborovalci meni tudi poiščejo tehtnih zločinov, ki so za izgon potrebni. To je bojazljive pristaše večine zopet spravilo v nemajhno zadrego. Očividno še niso bili dovolj zdresirani. Da bi mučni molk prekinil, je eden od tistih samozvanih „katehumenov“ dvignil roke in rekel, da ve nekaj o moji protidržavni agitaciji. „Misijonar je nasproti raznim osebam kritiziral državno žganjekuho tu v mestu.“ Pritoževal se je, da je rižno vino zanič, povrhu pa še drago, in da je vzrok temu visoki davek ter državni monopol. Na deželi pa da je vino dobro in poceni, ker je kuha prosta in neobdavšena. Tako govorjenje je rovarsko in zasluži ostre kazni,“ je sklenil. — Mimorede, o silni razliki v ceni ter kakovosti rižnega vinca govori tu v mestu staro in mlado in s prstom kaže, odkod ta pivcem neljuba napaka. Jaz sem večkrat slišal o tem govoriti kot pa sam govoril. — Predsednik shoda se je menda s težavo smeha ubranil in hitro potrdil, da moje rovarstvo zasluži ostro kaznen. Vendar pa, je dostavil, je za izgon treba navesti še bolj tehtnih zločinov. „Misleč, da se zborovalci drug pred drugim sramujejo,“ je odločil, „naj v prihodnjih dneh glede tega prihajajo na strankin urad. Če kdo želi, da ostane neimenovan, mu tajnost zajamčimo.“ S tem je bil shod zaključen. O vsem poteku itd. sta mi naslednje jutro poročala hišnik ter Joahim.

KAKO DOLGO ŠE...

Iz omenjenih besed voditelja shoda sklepam, da bo vsa ta komedija še trajala nekaj dni. Koliko, je težko uganiti? Tudi večina tistih revežev, ki so zahtevali moj izgon, sama od sebe ne bo šla

pripovedovat mojih „zločinov“. Treba bo vijak še malo priviti. A tisti, ki so se prvemu pritisku udali, se bodo prav verjetno še naslednjemu. Tako se bo prej ali slej „zločinov“ nabralo potrebno mero. Koliko in kako kosmatih pa je treba, da mene premaknejo, meni seveda ni znano. Vse odvisi od tega, kako se tovarišem muji, da se iznebe moje soseščine.

Včerajšnja nedelja je kljub vsemu potekla mirno. Kajpada ni bilo blizu nobenega onih, ki so glasovali za moj dopust. Samo osem krščenih, ki so prejeli tudi sv. zakramente, in še par katehumenov, če smem tako reči. Evangeljske besede, da nihče ne more služiti dvema gospodoma, so mi dale lepo priliko, da sem poslušalcem razložil dolžnosti pravega kristjana v odločilnih časih. Odkar je Peter Ho stisnil rep med noge, to je od 21. julija dalje, mi ob nedeljah ministrira slaščičar Joahim. Naš hišnik pa kot vedno s poudarkom prebere evangelij v domačem jeziku.

NA ŽALOST SE DOMAČI DUHOVNIKI SLABO DRŽE

Kar tiče naših duhovnikov, moram zopet z žalostjo potrditi, da niso na pravi poti. Sedaj mi „napredni“ gospodje iz Nančanga pošiljajo svoj mesečnik Ai-kuo kar v petih izvodih. Tu na žalost vidim, da v vsaki številki prispevajo kak članek dva ali trije naših duhovnikov. Listič po vrsti ponatiskuje vsa obrekovanja zoper inozemske misijonarje iz vseh koncev dežele, in kadar ni kaj novega, pogreva stare. Blatenje in žalitve, ki nam jih je naprtila rdeča oblast, so po trditvi tega lista evangelij, ki ga je treba vzeti vsaj tako resno kot onega, ki so ga napisali štirje evangelisti. Upam seveda, da se bodo prej ali slej naši gospodje streznili, kot so se že marsikje. Škof Häring, frančiškan iz Šočova (sev. Šansi), ki pa je čepel štiri leta v Pekingju in bil pred kratkim pognan, je v Hongkongu povedal, da od več kot dvesto domačih duhovnikov v deželi Hopej sedaj dela za reformo samo še osem duhovnikov. Streznenje!

„Čakam na povratek na Kitajsko“

Misijonar Andrej Jerman CM je došel v Argentino. Ob tej priliki objavljamo v kratkih stavkih pestro zgodbo njegovega življenja zadnjih osem let. Zanimiva je za nas, sodobnike, in še bolj zanimiva bo za našo zgodovino. Na našo prošnjo je sam napisal ta „curriculum vitae“, ki naj bi ga čimprej opisal na široko — v potopisu!

25. aprila 1945: kot domobranec na Primorskem ranjen ob priliki bombnega napada na železniško postajo v Ilirski Bistrici.
5. junija 1945: zajet od komunistov na vlaku proti Trstu in še isto noč obsojen na smrt.
22. junija 1945: odpeljan v Ljubljano na sodnijo (Miklošičeva cesta), potem na OZNO (bivša prisilna delavnica), v št. Vid, nazaj na Miklošičevo cesto, na Ig in končno po ponovni obsodbi odpeljan na prisilno delo v Kočevje.
12. maja 1946: ušel iz Kočevja in po treh mesecih tavanja po Sloveniji prišel v Avstrijo, kjer sem bil aretiran od avstrijske policije in pozneje v zaporu pri Angležih.
24. avgusta 1946: pobegnil v Italijo in srečno prišel v Rim in dokončal filozofijo na Gregorijanski univerzi v letu 1946-47.
18. novembra 1947: odletel z avionom iz Rima na Kitajsko, s pristanki v Palestini, Arabiji in Indiji.
25. novembra 1947: prispel v Kunming (glavno mesto province Yunnan v južni Kitajski), kjer vstopil v sulpicijansko semenišče, da pričnem prvo leto teologije in učenje kitajščine.
13. septembra 1948: po deveturni vožnji z avionom prispel v Šanghaj in vstopil v regionalno semenišče v Kashingu (pri Šanghaju) in tam končal drugo leto teologije.
28. aprila 1949: kitajski komunisti obkolijo Šanghaj in jaz istega dne z drugimi kitajskimi semeniščniki z avionom odletim v Manilo (glavno mesto Filipinov).
22. junija 1949: vstopim v nadškofijsko semenišče v Manili, kjer sem dokončal še zadnji dve leti teologije.
10. marca 1951: v Manili posvečen v mašnika, nato nastavljen kot profesor filozofije in grščine v istem nadškofijskem semenišču v Manili.
29. avgusta 1953: odletel z avionom iz Manile v USA čez Tihi ocean, s pristanki na otokih Guam, Wake in Hawai.
1. septembra 1953: prispel v San Francisco, nato odšel v Los Angeles, Texas, New Orleans, Washington, Philadelphia, New York. Nato nekaj dni preživel v Niagari in Toronto v Kanadi.
8. oktobra 1953: odletel iz New Yorka proti Argentini, s pristanki na Trinidad (Port of Spain), Rio de Janeiro, Montevideo, in končno
9. oktobra 1953: prispel v Buenos Aires, kjer čakam na povratek na Kitajsko.

IZ PISMA CIRILA VERNIKA z vlakom. Ni bilo več časa, da bi jo šel

Rim, 3. oktobra 1953

Odkar sem pred šestimi leti odrajal, sem se začasno spet nastanil — v svetem mestu Rimu. Bog bodi zahvaljen za vse, kar je za menoj in kar me še čaka!

Moj duh je še vedno v trpeči Kitajski. Zelo lepo je bilo zadnje čase v Šanghaju. 26. avgusta ob šestih zvečer sem zapustil Hongkong in z njim ljubljeno Kitajsko. Moj prijatelj Chen, ki živi zadnje čase v Hongkongu, kamor se je zatekel pred komunisti, in ki je doma iz Ningtuja, področja Baragovega kitajskega misijona, je stal na obali in mu je bilo vidno hudo. Nič ni mogel govoriti, le zadnji „Cej hvei“ je izdaval iz grla, se zjokal in odšel.

Na poti smo se med drugim ustavili tudi v Bombaju. Tu smo obiskali božjepotno cerkev v predmestju. Poiskal sem konvent sv. Jožefa, kjer je dolga leta delovala s. Konradina Resnik, ki je pa sedaj ni več tam, ampak v čisto drugem kraju izven mesta, kamor je treba 4 ure

tja pozdravit. Tu v Bombaju so se naši že itak obilni misijonski družini (glej gornjo sliko; naš brat Verdnik je četrti od črno oblečenih od leve, v zadnji vrsti) pridružili še 4 salezijanci in en belgijski jezuit iz Kalkute, ki pozna vse naše tamkajšnje misijonarje in mi jih je kar lepo naštel.

Ustavili smo se potem tudi v Arabiji, Port Aden, kjer smo obiskali škofa-kapucina in lepo katedralo. Nadaljevali smo pot skozi Rdeče morje in Sueški prekop in malo počili v Port Saidu. Mimo Neaplja smo se pripeljali srečno v Genovo, odkoder sem jo mahnil v Rim. Na grobu sv. Petra sem obujal živo vero in molil za pomoč zaslužnjeni kitajski Cerkvi, da bi mogla ostati zvesta Petrovemu prestolu.

Zahvaljujem se vsem, ki so me kot kitajskega misijonarja vključevali v svoje molitve! V veliko oporo so mi bile na Kitajskem in zlasti pri izgonu, da se mi ni kaj hujšega zgodilo.

OB KRSTU TREH JAPONCEV

Seme božje besede pada danes po vsem širnem svetu, in niti ne vemo, kje vzkljuje in rodi stoterne sadove.

Starodavni in civilizirani japonski naroda obrača svoj pogled v krščanstvo, sprejema krščansko moralo za temelj zasebnemu in javnemu življenju, vzgaja svojo mladino po načelih Kristusovega evangelija. Zdi se, da je za japonski, kitajski in indokinski narod prišla njih ura, kot je prišla nekdanj za evropske narode. Žetev je zrela, le da je delavcev premalo. Res pa je, da prihaja tukaj na pomoč misijonarju moderna civilizacija: knjige, časopisi in radio hote ali nehotе seznanijo široke množice z osnovnimi pojmi krščanske vere. Intelktualni krogi segajo po zapadni krščanski literaturi, v originalu ali pa v prevodih, ki preplavljajo zlasti japonski knjižni trg. Tako prihajajo mnogi do krščanstva, in čeprav so formalno še pogani, so vendar že prepojeni s krščansko miselnostjo, in je treba le ugodne prilike, da postanejo živi člani katoliške Cerkve.

To dokazuje med drugim tudi primer treh Japoncev, ki so prišli dne 12. oktobra tega leta v Argentino, in že naslednji dan zaprosili za krst v župniji Perpetuo Socorro v Quilmesu. So to: Edvard Šintoku Agarie, učitelj, Alojzija Fumiko Higa, učiteljica, in Marta Helena Masae Agarie, tudi učiteljica. Vsi trije so doma iz otoka Okinave, pozorišča srditih bojev med Japonsko in Severno Ameriko v pretekli vojni.

Ko so se prišli predstaviti s prošnjo za takojšnji krst, so spravili župnika v nemajhno zadrego: odrasli morajo namreč prejeti ta zakrament zadostno poučeni o osnovnih resnicah krščanske vere, in tudi dokazati vztrajnost. A zadrega se je spremenila v presenečenje: prišli so v Argentino že dobro poučeni v veri. Pri izpraševanju, ki se je seveda vršilo s pomočjo tolmača, so dokazali prav dobro znanje o krščanskih verskih

resnicah in povedali glavne molitve na pamet.

Na vprašanje, kdo jih je pripravil za krst, so odgovorili, da sami.

„Ali niste zahajali v misijon?“

„V našem mestu ni nobenega katoliškega misijona, in katoliškega duhovnika sploh nismo nikoli videli.“

„Kako ste pa zvedeli za krščanstvo?“

„Krščanstvo na splošno Japonci že poznajo in ga tudi študirajo. Zelo mnogo je takih, ki molijo krščanske molitve, najbolj Očenaš, čeprav niso kristjani. Ponekod se kar celi okraji smatrajo za krščanske, čeprav niso krščeni in nimajo stika z duhovniki. Tako smo se tudi mi poučili o katoliški veri in sklenili, da se damo krstiti.“

„Na kak način ste se poučili o katoliški veri?“

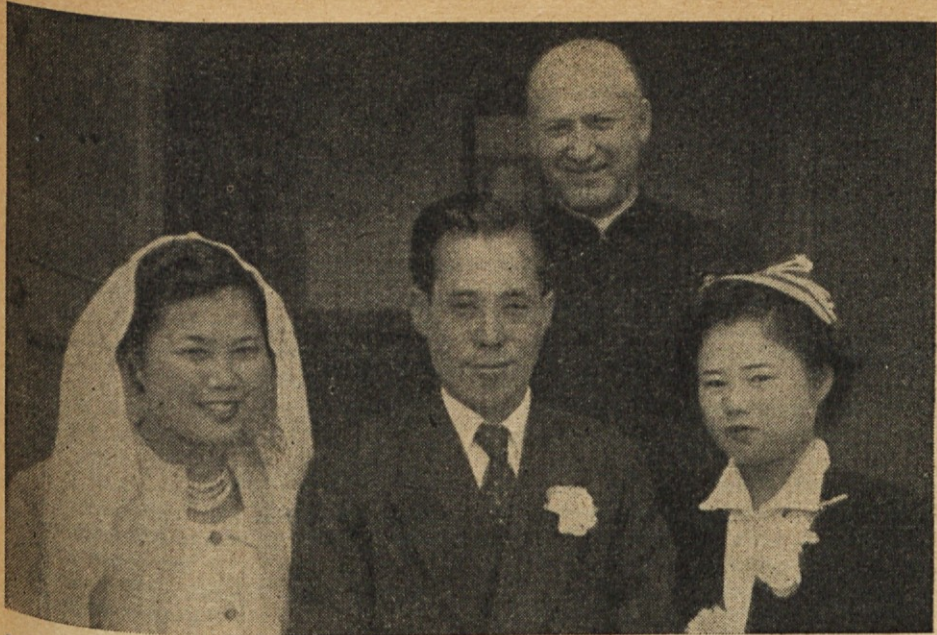
„S pomočjo knjig o krščanstvu, ki smo jih prebirali in se z njih učili.“

„Kaj pa je s staro vero, budistično?“

„Ta se vedno bolj opušča; zlasti med izobraženimi krogi že nima več pristašev. Na splošno Japonci že verujejo v Boga kot ga oznanja krščanstvo in se tudi zelo zanimajo za Kristusa in njegovo Cerkev.“

Tako so ti trije Japonci, pristni predstavniki pridnega in nadarjenega japonskega naroda, postali kristjani. Prejeli so krst z globoko vero in ponižnostjo. Krstu je sledila poroka, ker sta Edvard Šintoku Agarie in Alojzija Fumiko Higa bila že civilno poročena. Za botra je bil njihov rojak g. Julij Kejči Oba, ki je že pred časom prejel krst prav tako v tej cerkvi, in za botro njegova soproga ga. Terezija Išikama de Oba, že rojena v Argentini; oba sta zgledna kristjana in vneto sodelujeta z župnijo v nje apostolskih naloga.

Da so japonski intelektualni krogi že tako prešinjani s krščanskimi idejami, nam poročajo tudi drugi viri. Tako je

Trije japonski novokrščenci s krstiteljem župnikom Francem Glavačem. — Spodaj:
Pri krščevanju: Japonca-botra, na desni, je g. Glavač krstil pred meseci

nemški misijonolog Ohm poslušal predavanja poganjskih profesorjev na japonskih univerzah in ugotovil, da so ideje o Bogu, njegovih pridevkih, stvarjenju, božji Previdnosti itd., razlagali čisto v krščanskem smislu. Nič čudnega torej, če se narod, sledeč svojim učiteljem, bliža krščanstvu in obeta znatno povečati Kristusovo čredo.

Tudi misijonska taktika je v tem oziru na Japonskem nekaj svojskega, a pravilno pojmovana in prilagojena zahtevam visoke japonske civilizacije. Misijonstvo na Japonskem se trudi predvsem, da prepoji japonske ustanove, japonsko kulturo s krščanskimi idejami, in na tej podlagi pričakuje masovnih spreobrnjenj. Seveda pri tem ne zanemarja običajnega misijonskega dela. To pa dokazuje, kako je danes Cerkev gibčna v prilagojevanju misijonskih metod, in da je sedanje stoletje pravi mejnik v zgodovini misijonstva. Že prej omenjeni

misijonolog Ohm v svoji knjigi „Azija in evropsko krščanstvo“ utemeljuje zgodovinsko, kulturno in rasno potrebo prilagoditve in glede Japonske posebej obuja velika upanja. V tem smislu se dajo vzhodni azijski narodi primerjati z rimsko družbo v dobi tik pred Konstantinom, ko so bili kristjani še v veliki manjšini, a so njih ideje že prodrle v poganjske ustanove in se zaradi svoje no tranje sile kmalu tudi odločilno uveljavile. Upravičeno moremo torej trditi, da je ta doba doba krščanske pomladi za vzhodno azijske narode.

Dodati je treba, da imajo japonski izseljenci v Argentini dobro organizirano katoliško versko asistenco, ki jo vodi: „Centro Católico Japonés“ v Buenos Airesu. So že kar tradicionalni masovni krsti, ki jih vsako leto organizirata center. Letos bo 22. novembra prejelo krst v župniji Belgrano 250 Japoncev.

France Glavač

Župna cerkev „Marije vedne pomoči“, z župniščem, kjer deluje č. g. France Glavač, kakih 22 km izven Buenos Airesa

Misijonarji nišejo

MISIJONAR REBOL PIŠE STARŠEM S POTOVANJA NA FORMOZO

Manila, 3. septembra 1953

Spet se lahko oglasim. Glavno mesto Filipinov, Manila, je bila prva naša postaja po sedemnajstih dneh vožnje po morju. Ves ta čas nismo videli suhe zemlje razen pred nekaj dnevi enega izmed vulkanskih otokov Mariani.

Vožnja je bila prav prijetna in morje še ne preveč nemirno. Vsega skupaj nas je samo devet potnikov, in od teh je bil ves čas le eden nekoliko bolan. Med nami so 4 protestantski misijonarji, pa dva Kitajca, ki sta študirala na zapadu in gresta sedaj na Formozo. Eden od njiju uči mene in tovariša kitajsko, nekaj besed na dan, ter pripoveduje o šegah in navadah na Formozi. Mašujemo lahko vsak dan.

Iz Manile naprej se ustavimo še na otokih Ho ho in Cebu, potem pa na končni cilj: Formozo.

Formoza, Miaoli, Taiwan, 13. sept.

Na Cebu smo se ustavili za en dan. Devetega septembra ob 6 zjutraj je pristala naša ladja v pristanišču Keelung na Formozi. Na ladji pa smo morali ostati še do štirih popoldne. Eden od naju je moral ostati potem še dalje časa v pristanišču radi carinskega pregleda. Nato sva se odpeljala prenočevat v glavno mesto Taipeh, kjer je posebna „Catholic Charities“ hiša, ki sprejema v goste novodošle misijonarje, dokler ne gredo na svoje misijone. Drugi dan sva šla pa že v Miaoli.

Tu se še nisva lotila učenja jezika, ker še ne veva gotovo, kam naju bodo

poslali; je namreč velika razlika med narečji. Tu ne moreva kaj dosti govoriti z ljudmi, ker jih le malo zna angleško.

Otroci, izgleda, so na tem otoku zelo ljubeznivi: kar sami od sebe pridejo v sobo in ti začnejo kramljati. Kajpada jih jaz še nič ne razumem. Nekaj igrač jim bom kupil.

Tu je približno 80 katoličanov, kar je za začetek kar dobro.

Miaoli, 20. septembra

Še sedaj ne vem, kam bom poslan, in se zato še ne morem učiti jezika. Vreme je tu še vedno vroče, a noči se lepo ohladi, da človek prav lahko zaspi.

Oglasil se mi je dr. Janež. Rad bi ga šel čim preje obiskat, a ne bo tako brž mogoče, kajti on je na čisto drugem koncu otoka. Brez znanja kitajščine pa je težko v teh krajih potovati. Moral bi nekoga vzeti s seboj, kar pa ni tako lahka stvar, saj imajo vsi dosti dela.

Ljudje so tu zelo prijazni. Če to ne bi bila poganska dežela, bi včasih človek mislil, da se nahaja na Irskem. Družine so zelo številne. Otrok imajo od šest do dvanajst in starši jih zelo lepo vzgajajo, čeprav po pogansko. Dober temelj za poslanstvo katoliške Cerkve!

Miaoli, 27. septembra

Sedaj sem že 14 dni tukaj in nekaj malega kitajskega sem se že naučil. Imam posebnega učitelja, ki sicer uči na višji šoli matematiko, zjutraj in zvečer pa pride učiti mene.

Tu zidamo novo cerkev, ki bo imela prostora za kakih 200 ljudi. Poveljnik vojaške godbe tukaj v Miaoli je katoli-

čan in je obljubil, da bo vojake naučil božične pesmi in jih bodo igrali pri polnočnici za božič. To bo dobro vplivalo na bivalce.

Vreme je že bolj prijetno, ni več vročine. Ljudje so pa še precej poletno oblečeni, večinoma v bele obleke.

Miaoli, 2. oktobra 1953

Naša mala cerkva lepo raste iz tal in upamo, da bo za božič dokončana. Naši misijonarji so prvi katoliški misijonarji v tem kraju. Dosedaj je delo rodilo blagoslov 80 katoličanov. Cerkev, ki jo gradimo, bo prva katoliška cerkev v tem kraju. Že dalje časa so tu tri protestantske misijonarke, a ne vem še, kaj delajo.

Učitelj kitajščine pride vsak dan za dve uri dopoldne in eno uro popoldne. Ker ne zna skoro nič angleščine, sem primoran z njim lomiti to in ono že po kitajsko. Jaz pa njega učim angleščino, po jutranjih dveh mojih kitajskih urah.

Moj tovariš se tudi uči kitajščino, a drugo narečje. Na Formozi govore štiri dokaj različne jezike. V naši okolici govorijo jezik Hahka. V šoli pa se otroci uče uradnega kitajskega, mandarinskega, jezika, istega kot se ga učim jaz.

Kmalu se spet kaj oglasim. Upam, da bom že kaj več novega vedel pisati.

IZ PISMA G. MISIJONARJA ANDREJA MAJCENA IZ INDOKINE

Hanoi, 18. X. 1953

Danes je misijonska nedelja. Gotovo boste ta dan veliko molili tudi za nas. Naši gojenci pa to nedeljo še posebno molijo za misijonske dobrotnike.

Tu nismo nič kaj preveč na varnem. Topovi se oglašajo iz daljave komaj 40 kilometrov od nas in nas bude iz sladkega spanja... Vojska sicer še drži položaje, a kako dolgo bo to zmogla, se pa ne ve. Govori se, da pripravljajo komunisti v jeseni veliko ofenzivo.

Na drugi strani nas vznemirja politično vprašanje te dežele. Ali naj bi se

popolnoma osamosvojili od Francije, da bi bili povsem samostojna država in le prijateljsko povezana s prejšnjo kolonialno državo, ali pa naj ostane kot sedaj: v nekem oziru svobodni, z lastno vlado, a končno le podložni rhovni francoski nadoblasti... Ljudje se vse bolj nagibljejo k popolni samostojnosti, dasi se na drugi strani boje, kaj bo, kadar ne bo več vojaške pomoči iz Francije, kajti vedo, da se dežela sama od sebe ne more braniti proti mednarodnemu komunizmu. Ta negotovost glede poteka vojske in politike povzroča misijonarjem nemajhne skrbi, katerim se vedno bolj pridružuje tudi skrb gmotnega vzdrževanja misijonov.

Kar mene zadeva, imam za geslo, da „delajmo, dokler je dan“, v zaupanju na božjo pomoč. Če zmoremo z našim delom in našimi naporii vsaj v enem dečku ohranjevati posvečujočo milost božjo, gotovo s tem Božje Srce že zelo razveseljumemo. Pa koliko takih čistih otroških duš imamo pod streho! Moje največje veselje je živeti z njimi in zanje. Raz njih čela sijje božje sonce in iz oči veselje čistih duš. Seveda pa je v vsem tem skrita tudi bolečina, kajti vsi so — vojne sirote. Zdravila svoji osamljenosti iščejo ob tabernaklju. Kako lepo jih je videti pred Jezusom in Marijo! Radi molijo rožni venec, če nimajo molka, kar na prste.

Delo za otroke nas ohranjuje trdne na tej nevarni postojanki komaj 40 km od bojne črte, na kateri zadržujejo napredujoče komuniste.

Po dravite prav lepo vse naše dobrotnike!

PRIČA KRŠČANSKE LJUBEZNI MED POGANI

Že pred letom dni nam je o. Cukale poslal tole sličico iz misijonskega delovanja jezuitskih bogoslovcev v Indiji:

Naša misijonska hiša v Seramporju je zaživela s prihodom mladih misijonarjev. V tukajšnji državno bolnišnico so prišli z vladnim dovoljenjem strešč bolnikom. Vsako jutro so bili bolniki

čedno umiti in oskrbljeni. Nihče več ni posej umrl zaradi zanikarnosti bolniškega osebja, kar se je prejšnje čase žal le prerado dogajalo. — Bolniki se čudijo. Saj to je nezaslišano, da se mladi sahebi ne ustrašijo nobene bolezni, ne izognejo nobenemu še tako nizkemu delu. Pri delitvi zdravil postopajo z vsemi enako. Med njimi so Holandci, Amerikanci in Kanadci, Belgijci in Indijci.

„Vaša vera mora biti nekaj čudovitega, božjega. Pripovedujte nam kaj o Kristusu,“ prosijo bolniki.

„Dajte nam vaš krščanski blagoslov,“ prosi neki umirajoči, „strašno trpim.“ Misijonarjev obraz se skloni nadenj in obuja z njim popolno kesanje. Nato mu umije čelo... Tisti mož je kmalu nato umrl spokojno in brez bolečin, preroben za nebesa. Ko je neki izobražen Hindu to videl, je hotel tudi on dobiti tisti „blagoslov“...

Danes sem dobil knjigo „Odrešenik“. Odneseš jo bom za tolažbo že dolgo bolnemu, ker me je zaprosil zanjo. Kajti na te obiske hodim tudi jaz, da poleg drugega pomalem izboljšujem bengalsčino. Povsod, na cesti in v avtobusih smo pričča, kako se je mesto razgibalo s prihodom mladih misijonarjev. Po cestah nas ustavljajo kuliji, dalje „nedotakljivi“ ter oni iz višjih kast in izražajo svoje zadovoljstvo nad tem našim delom. — In vendar je to delo za misijonarja čisto naravno. Malo žrtvic iz ljubezni do Boga in do neumrjočih duš, to je tisto, kar danes Indija potrebuje, saj bo drugih stvari imela kmalu dovolj — šolstva in kar je drugih ustanov. Ljubezni ji pa bo manjkalo, dokler Kristus ne bo za stalno postavil svojega šotora čez njena polja.

NOVICE IZ BELGIJSKEGA KONGA

Poroča misijonski brat Karel Kerševan CM iz Bikoro dne 18. januarja 1953.

V osmini sv. Treh kraljev smo v Bikoru imeli naše redne duhovne vaje, katerih se je udeležil en del, približno polovica osebja prefekture, kot je navada. Druga polovica jih opravi v juliju. Ob tej priliki pridemo skupaj s soprobratje, ki se celo leto nismo videli. Prometne zveze niso vselej lahke in zahtevajo mnogo časa in tudi stroškov, kar

oboje žrtvujemo le, kadar je res treba. Duhovna obnova je tudi za misijonarja važna zadeva, pa se istočasno uredijo še marsikateri osebne stvari in one, ki zadevajo posamezne misijonske postaje. Jaz sem se bil namenil Vam pisati vprav med duhovnimi vajami, pa sem bil „prijet“ ves čas z zdravljenjem notranjih bolezni — ur. Ob vsakih duhovnih vajah mi jih sobratje nanesejo precej skupaj in čas tihote in globokega premišljevanja je prav primeren za tako delo.

Kot viden sad misijonskega dela preteklega leta na naši misijonski postaji smo imeli tik pred božičnimi prazniki krst 88 katehumenov, dečkov in deklic. Dvajsetorica drugih je prejelo prvo sveto obhajilo in bilo je blagoslovljenih sedem zakonov. Nimam podatkov z ostalih naših šestih postaj. Po praznikih so šolarji odšli na počitnice. Pred svojim odhodom so deklice priredile pri sestrah razstavo ročnih izdelkov. Sestre usmiljenke vodijo petrazredno šolo in gospodinjski oddelek za mladenke in žene. Tudi najmanjši se pri njih zbirajo v otroškem vrtcu. Razstava je nazorno pokazala obiskovalcu, kaj vse se da doseči tudi od teh otrok pragozda s potrpežljivo vztrajnostjo. Deklice se vzgajajo za praktično življenje in se torej poleg verouka učijo bolj šivanja, kuhanja, navajajo se na snago, red in olikano vedenje ter higijeno. Vse to je popolnoma novo zanje.

Od sedmih postaj naše prefekture sta le dve brez sester. Na postaji Yumbi so se naselile šele zadnje leto in brat Marcel hiti z dograditvijo šolskih prostorov, da omogoči začetek dekliske šole v februarju. — Lani smo dobili enega novega misijonarja iz Evrope in prav te dni je dospela ena sestra, kateri sledi še dve drugi. — Bog nam daj še več pomočnikov.

Iskreno pozdravljam vse misijonarje v zaledju in se vam zahvaljujem za pomoč. Naj božji Misijonar in Kraljica misijonov blagoslovita Vaše in naše prizadevanje za širjenje božjega kraljestva!

„NE SOLZA, NE SOČUTJA ZA ZAPADNE HUDIČE...“

Sedemdeset let stari belgijski misijonar Florencij Ver Eecke je po desetih mesecih komunističnih zaporov na Kitajskem stopil pred „ljudsko sodišče“ v Saratsi. Seveda: „ljudstvo“ je pri teh rdečih sodnijah povsod enako; kot pri nas doma: vojaki, oznovci, vlačuge, dvomljivi študentje in neboljani otročaji, ki se prav v časih „svobode“ bolj kot kdaj boje batin svojih vzgojiteljev... Tako je bilo tudi na tem, enem izmed deset in deset tisočev kitajskih procesov v zadnjih letih. Starega duhovnika, ki je mladost, zrela in dozorela leta daroval Kitajski, za nje odrešenje in njeno srečo, so prisilili, da je odgovarjal stojé, četudi ga noge niso več držale. „Ljudstvo“ je tako hotelo... In kdo naj se upira „ljudstvu“? Vsak pošten sodnik se ukloni njegovi volji! Starček bi se bil zrušil, da ga niso podpirali drugi „hujškači in vojni zločinci“ v osehah belgijskih, holandskih in kitajskih misijonarjev, ki so tudi morali dajati odgovor za svoje „špijonaže“...

Ko so obsodbo in imenu „ljudstva“ prebrali in je drhal navdušeno odobrila misijonarjev in njegovih sobratov izgon iz Kitajske, je moral Ver Eecke še poslednji skozi mesto — v zapor, v čudnem sprevodu: miličniki z nasajenimi bajoneti so mu bili za stražo (gotovo, da bi ne ušeli!), dva duhovnika pa sta ga podpirala. Ko so kristjani in pogani

to videli, so jokali kot otroci, četudi so rdečkarji bili po njih s knuto in kričali: „Ne solzá, ne sočutja za zapadne hudiče...“

MAHATMA GHANDI V — FILMU

Dolgo vrsto dokumentov je zbral na svojem 16.000 km dolgem potovanju po svetu nek njegov goreč učenc velikega voditelja moderne Indije, pokojnega Mahatne Gandhija. Ti dokumenti so glavna vsebina 3.000 m dolgega filma, ki prikazuje življenje velikega Indijca, vse tam od prvih njegovih bojev za indijsko samostojnost še na posestvu v Južni Afriki, pa prav do njegove smrti.

JAPONCI STRADAJO

Masaichi Matsuoka, predstavnik združenja japonskih pridelovalcev riža je izjavil časnikarjem, da je pomanjkanje prehrane trenutno ena glavnih nadlog, ki mučijo povojno Japonsko. Pripomnil je, da najmanj 10 milijonov Japoncev nima zadostne hrane!

KATOLIŠKI MUZEJ

Župan japonskega mesta Oita je sklenil postaviti tam poseben katoliški muzej. To mesto, ki so ga njega dni imenovali Funai, je bilo prvo na Japonskem, ki se je lahko ponašalo s škofijsko stolico, katoliškim kolegijem in katoliško bolnišnico.

SAMO KRSTU NAJ SE ZAHVALI

V teh dneh, ni še dolgo, se je neki beli turist izkrcal na majcnem otoku Južnega morja. Vročina je tam doli menda hujša kot v peklju in naš evropski izletnik je v tisti uri zastoj iskal vozilo, ki bi ga iz pristanišča zavleklo v mestni hotel. Slednjič mu ni drugo ostalo, kot da je poiskal domačega težaka in ga nagovoril, da mu je nosil prtljago v mesto. Kar peš sta jo mahnila...

Pa ju je pot zanesla mimo katoliškega svetišča. In domačin, ki je bil katoličan, se je pobožno prekrizal. Beli možak pa, ki se že dolga leta ni več menil ne za cerkev, ne za versko življenje, je precej pikro povprašal svojega težaka: „Res bi vedel rad, koliko si na boljšem, odkar si kristjan?“

„Brez pretiravanja: težko je pokazati in opisati naravnost čudežni napredek, ki nam ga je prinesel krst...“, je domačin preprosto odvrnil. „Naj ti, gospod, za zgled služi tole: Če bi te bila pot sem k nam zanesla, še preden smo bili kristjani, verjemi, da bi te v trenutku, ko si stopil na suho, podrli na tla, te za tvojo evropsko glavo brez drugega prikrajšali, tvoje meso pa bi porabili za prekrasno gostijo, ki bi še posebej dišala, saj je bilo njega dni tu pri nas meso belega človeka odlično cenjeno... Vidiš, vera pa nas je naučila, da smo vsi sinovi enega nebeškega Očeta, pa da moramo drug drugega ljubiti, kot se bratje med seboj ljubijo... Tako se tedaj naši krščanski veri zahvali, da zdajle lahko brez skrbi todle postopaš!“

Afriški misijonar je navihanim fantinom v misijonu pripovedoval basen o ovci, ki jo je požrl lev, ker se je odrgala od svoje črede. Ob koncu pa je mlade poslušalce takole vprašal:

„Se vam ne zdi, da bi se bila tale ovca rešila, če bi lepo ubogala in ne silila od črede?“

„Še dolgo ne, oče! — je brz primaknil Gim, — če bi se ovca držala črede, bi si jo pa mi za pečenko ocvrli...“

ZDRAVILO PROTI NESPEČNOSTI

Če vam bo kdo po-
tožil, da ponoči zaspati ne more, nikar mu ne nasvetujte že obrabljene čašice s kamilničnim čajem! Posljite ga rajši v Kongo ali pa v Senegalijo. Tam mu bodo potregli z odličnim zdravilom. Drobnamučica, posebne vrste seveda, ga bo pričela, da še čutil ne bo. In zaspal bo presladko kar takoj; pa tako zaspal, da se morda sploh več prebudil ne bo. Tisti mušiči pravijo „tse-tse“; ima to posebnost, da prenaša bacil „tripanasoma“, ki je bacil spalne bolezni. Tisti prvi pik je tako nezaten, da se večina sploh ne meni zanj. Že po nekaj tednih mu bacil sploh ne bo povzročal nobenih sitnosti več; morda majhno vročico včasih, pa bo za nagrado lepo spal vso noč. Pozneje bo seveda spal ne samo ponoči, marveč tudi podnevi; a tokrat mu bo telo zdrhtevalo v težkih krčih. Slednjič bo pa naš zaspanec tako oslabil, da mu ne bo ostalo drugo, kot da se lepo na oni svet preseli; seveda tudi tokrat — v spanju.

Ampak tisti, ki zaspati ne morete, nikar ne zavidajte bednih črncev, ki jih muči to strahotno spanjsko zlo! Spominjajte se jih rajši, molite zanje in Boga hvalite, da je nam vsem s to boleznijo prizanešeno. Ob misli na pogubno spalno bolezen, bo vsak nespečež kaj hitro zaspal, pa brez muhe „tse-tse“.

VIŠINA IN IME MOUNT EVERESTA

Kakšna je prava višina Mt. Everesta? Nekateri zemljevidi imajo napisano 8.840 metrov ali po angleško 29.002 f, zopet na drugih bereš 8.880 m ali po angleško 29.149 f. Vsi indijski zemljevidi imajo višino 29.002 f, dočim nekateri zračni ameriški zemljevidi trdijo, da je gora visoka 29.149 f ali 8.880 m.

In ime? Precej časa je trajalo, preden je najvišja gora sveta dobila ime Mount Everest. Ko so jo odkrili, so ji dali ime po predsedniku Indijskega geografskega društva Sir George Everest-a, a šele leta 1852, deset let po odkritju, je gora dobila to ime stalno. Na nekaterih zemljevidih ni imena Mt. Everest, ampak Gourisankar, kar je napaka. Leta 1855 sta nemška brata Schlagintweit prodrla precej daleč v Nepal in začela meriti gorske velikane, a sta po pomoti ugotovila, da je Mt. Everest v Nepalu imenovan Gouri Sankar, v Tibetu Čingpomari. Na ta način je prišlo ime Gourisankar na evropske zemljevide. Leta 1904 je bilo končno ugotovljeno, da je gora, ki sta jo brata Schlagintweit imenovala Gourisankar, res Gourisankar, a je 36 milj (50 km) oddaljena od pravega Mt. Everest, in tudi 5.500 f (1675 metrov) nižja od tega. Razlog pomote je bil v dejstvu, da se od mesta, kjer je Schlagintweit meril gore, Gourisankar vidi veliko višji kot Mt. Everest, dočim

se ta orjak komaj razloči med gorskimi velikani. Tako še danes mnogi verjejo, da je Gourisankar najvišja gora sveta; celo v indijskem parlamentu je neki dan prišla v razpravo, zakaj Indijci imenujejo svojo goro po tujcu, zakaj je ne bi ovali Gourisankar! (L. Demšar D. J.)

SKRITI ZAKLADI

Velikanski zaklad v vrednosti več milijonov angleških funtov so odkrili na nekem južnem japonskem otoku. Pravi, da je to zaklad, ki ga je skrila zloglasni angleški pirat William Kidd v neki podzemski votlini na zapuščenem otočju Yokoate v Amani Ošima, takole kakih 320 kilometrov južno od Japonske.

Vodja japonske preiskovalne komisije, ki je zaklad odkrila, Masahiro Nagashima, je izjavil, da bo vse, kar bo še odkril, izročil japonski vladi in je tudi prosil za varstvo japonskega brodogovja pri prevozu zaklada na Japonsko. V tistih vodah je namreč še vedno precej piratov.

V neki podzemski votlini so našli velike železne skrinje. Ko so odprli prvo, so našli na grmado zlatnikov in srebrnikov; verjetno je denar kitajskega izvora.

William Kidd, zloglasni piratski kapitan, je luč sveta zagledal na škotskem, tamle okrog leta 1645. Petdeset let pozneje ga je angleški kralj poslal z oboroženo ladjo na Vzhodno morje, da bi tam preganjal pirate. Pa se je možak že v dveh letih sam v pirata spreobrnil. Tako drzen je bil, da se je nekaj let pozneje vrnil v Boston; a so ga prijeli, poslali iz Amerike na Angleško, kjer so ga zaradi roparstva in umora enega njegovih sodrugov obsodili na smrt. Svoje dni je sklenil na vislicah v Londonu leta 1701.

KNJIŽNICA ATOMSKEGA MUČENCA

Tako bi lahko nazvali „Knjižnico dr. Nagai“, ki jo je japonskemu mestu Nagasaki volil pokojni znameniti zdravnik dr. Nagai. V nji bomo našli na tisoče zvezkov vseh mogočih svetovnih knjižnih

del. K vsemu temu je pripomniti, da je omenjeni zdravnik pridružil temu svotemu tako kulturnemu daru še nekaj milijonov yenov. Sloves dr. Nagai je zanjel poveljno Japonsko in preletel ves svet. Saj je odlični narodnjak posvetil vse svoje življenje znanosti in katoliški veri. Umrl je lani za posledicami žalostne atomske bombe, ki je leta 1945 med drugim porušila tudi vseučilišče v Nagasakiju, kjer je bil pokojni zdravnik profesor.

IZ INDIJE

Vrnil se je nekdo iz Indije, pa je prijateljem popisoval svoj pot in zgođe.

„Kakšna dežela, ljubi moji...“ je vzklikal. „Kakšna dežela! Pomislite: tam ima vsakdo lahko kar po cele ducate služabnikov. Samo moji pipi, postavim, so štirje stregli: prvi jo je prinesel, drugi polnil, tretji prižigal.“

„Pa četrti?...“
 „Res, četrti jo je pa kadil... Saj veste, da mi je bil tobak že od nekdaj zoprni!“

URADNE CENE ZA DIVJE ZVERI

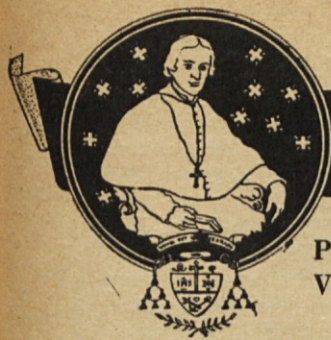
Iz Španije poročajo, koliko v tamkajšnjem denarju „peseta“ veljajo danes divje zveri:

Slon stane 140 tisoč peset; tiger okrog 70 tisoč; panter 40 tisoč; leopard 30 tisoč. Seveda pa o cenah odločajo tudi starost, velikost in lepota zverine. Belega medveda dobite že za 5 do 7 tisoč peset; sivi in črni sta cenejša; že za tisoč peset vam bosta brundala, če ne še kaj več...

Žirafa prodajo danes za 70 tisoč peset; a če jo zapeljete v Evropo, bo skoraj po nji. Lev se pa kaj hitro privadi svojemu ujetništvu, naj že bo kjerkoli.

Kače pa kar na metre prodajajo. Takole od 500 do 700 peset za meter; če pa je daljša kot 4 metre, skače cena od 25 tisoč do 75 peset.

BARAGO NA OLTAR

PROSLAVLJANJE STOLETNIČE BARAGOVEGA ŠKOFOVSKEGA POSVEČENJA MED SLOVENCMI PO SVETU

Niso še končane slovesnosti in po-
božnosti v proslavo Barage ob njegovem
škofovskem jubileju, pa kot kronisti
lahko zapišemo, da Slovenci v zamejstvu
to lepo priliko za poživljenje našega od-
nosa do Barage in dela za njegovo bea-
tifikacijo prav dobro izkoriščamo.

Navedemo naj samo nekaj pojavov,
dočim upamo podati popolnejše celotno
poročilo potem, ko dobimo vesti o pro-
slavah od vseh strani.

V Buenos Airesu sta bila kar dva me-
seca posvečena Baragovi zadevi. Nasled-
nji program so ne le izvedli, ampak še
pomnožili: Meseca oktobra in novembra
„Baragovi sestanki“ po organizacijah,
izdanje štirih števil „Baragovega vest-
nika“, sestavki o Baragi in njegovi bea-
tifikaciji v časopisju, „Baragovi obiski
po družinah“ s širjenjem Baragovih ti-
skovin, vpisovanje v „Južnoameriško Ba-
ragovo zvezo“ ter izjave nad 20 sloven-
skih organizacij in ustanov v pozdrav
Baragovi akciji. — Na Misijonsko nede-
ljo 18. oktobra popoldne krstna predsta-
va dramskega oratorija o Baragovem po-
slanstvu „Eno samó je potrebno“. — Od
vštevši 19. oktobra do 27. opravljanje
Baragove devetdnevne. — Izdanje 160
strani obsegajočega priručnika „Barago
na oltar“. — 1. novembra, na samo ob-
letnico Baragovega škofovskega posve-
čenja pri službah božjih pridige in mo-
litve za Baragovo beatifikacijo. Cel me-
sec november: vsakdanje branje iz
„Spoznajmo Barago!“ ter molitev za

beatifikacijo. Pred prvim petkom v me-
secu na petih krajih molitvene ure za
Baragovo beatifikacijo z nalašč za to
sestavljenim besedilom. Zadnja nedelja
v novembru: zaključek praznovanja v
cerkvi v Ramos Mejia s pridigo o Ba-
ragi, molitvijo Baragovega križevega
pota in blagoslovom ter zahvalno pesmijo.

V Mendози so imeli za praznik Vseh
svetnikov, 1. november začetek „Bara-
govega meseca“ s skupno slovensko ma-
šo in pridigo o Baragi ter molitvijo za
Baragovo beatifikacijo, popoldne po bla-
goslovau pa Baragov sestanek zastop-
nikov vseh slovenskih organizacij v Men-
dozi. Izvajajo tudi „Baragove obiske“ in
„Baragove sestanke“. Dne 22. novembra
pa bo „Baragov dan“ s proslavo, na ka-
teri bo glavna točka igra „Ob Veliki
reki“ v treh dejanjih.

V USA so se rojaki gotovo v veli-
kem številu udeležili „Baragovega dne“
v Marquettu, s katerim je škofija lepo
proslavila ne le Baragovo škofovsko sto-
letnico, ampak tudi stoletnico svoje usta-
novitve.

V Toronto so imeli Baragove sloves-
nosti prav tako okrog Vseh svetih in sta
nalašč za to pohitela iz USA v Kanado
škof dr. Gregorij Rožman in Karel Wol-
bang CM ter oba sodelovala z govori pri
bogatem programu Baragovih dni.

Tudi v Santiagu v Čile so imeli po-
dobne slovesnosti seveda v manjšem ob-
segu, pa v Angliji, dočim jih v Gorici in
Mačkovlju pri Trstu še pripravljajo.

NIKOLAJA JELOČNIKA ORATORIJ: „ENO SAMO JE POTREBNO“

(Misli ob predstavi na misijonsko nedeljo 1953 v Buenos Airesu)

Ne trdim preveč, če rečem, da je bila letošnja mis. nedelja v Bs. Airesu zares pomemben verski in kulturni dogodek.

Mislim na predstavo izvirnega slovenskega dramskega dela: „Unum est necesarium“, ki ga je napisal Nikolaj Jeločnik, za stoletnico Baragovega škofskega posvečenja.

Objavljamo nekaj fotografij, ki jih je na predstavi posnel dr. Jože Dobovšek. Kažejo nekaj najbolj značilnih prizorov iz oratorija, zlasti tudi scenerijo Hotimira Gorazda (ozadje z zemljevidom Baragovega misijonskega delokroga in ovalne slike iz glavnih krajev delovanja). — Ta slika kaže Barago kót dečka (Friderik Godec) in njegovo mater (Pavči Maček) pred Trebanjskim gradom

O delu, ki je nekak dramski oratorij, so že pred predstavo poročali pod umetniško-literarnim in deloma tudi idejnim vidikom priznani strokovnjaki prof. L. Geržinič, Bine Šulinov (Katoliški misijoni, 1953, 588—590) in M. M. (Svobodna Slovenija XI, 41). Vsebina sama: življenje velikega moža Barage, prikazano v 10 podobah (s prologom, epilogom in zaključno apoteozo) po njegovih najpomembnejših, dramsko učinkovitih momentih in odločitvah; tehnična zgradba dela, ki uporablja igrance na odru, umirajočega Barago pred odrom, zbor na odru, zbor pri odru, pevski zbor za odrom in glasbene vložke; in končno še močno in jedrnato pesniško izražanje; vse to stori, da je delo samo po sebi učinkovita umetnina, ki je vsebinsko in formalno eno najpomembnejših kulturnih del v našem zamejskem življenju in morda v nekem pomenu edinstveno v naši slovenski dramski literaturi. Vendar mi analiza dela kot umetnine ne pristoji. Ko bo izšlo v tisku, se bodo morda še oglasili v to poklicani.

Igralci so bili izbrani iz naših najboljših oderskih moči. Njih delo je pohvalno ocenil M. M. v Svobodni Sloveniji (št. 42). Gotovo je, da so bistveno pripomogli k uspehu. Z velikim prizadevanjem so se vživljali v na splošno težka ter psihološko globoka in napeta dogajanja in nam odkrivali notranje boje in zmage velikega moža. Velikih umetniških sposobnosti za to je treba in požrtvovalne pridnosti. Oboje so vsi sodelujoči pokazali v res veliki meri.

In še tretji faktor naj omenim; tiste, ki so sodelovali kot — gledalci. Dvorana je bila polna. In to je velik uspeh. Saj ni šlo za zabavo, marveč za podoživljanje velikih reči. Med igro je bilo čutiti, kako živo sodelujejo. Zadnje čase sem večkrat čul, da za resne umetnine med nami ni več mnogo smisla. Vendar je obisk predstave dokaz, da je

Na Dunaju (glej stolnico sv. Štefana!) se akademik Baraga (Marjan Willempart) kleče odloča za duhovništvo, pri čemer zbor v besedi in kretnji izraža vabila klica božjega. Ob strani se vidi stari Baraga (Stanko Jerebič), ki ves čas vse dogajanje doživlja in spremlja v predsmrtnih spominj

še dosti te zrelosti med nami. Odhajali smo zadovoljni, notranje dvignjeni in — zamišljeni.

Pa tudi bogateljši. Na čem? Na idejnem bogastvu dela samega.

1. Spet enkrat smo prisostvovali delu, ki nam je odkrivalo in poudarjalo svet duhovnih in življenjskih vrednot. Danes, ko materialistično mišljenje sili v nas, ko nas vsakdanje delo in skrbi zavajajo, da pozabljamo življenjsko resnico, nas taka duhovna igra vsaj malo predrami. Vsaj, da se spet zamislimo. In prilike nudi igra veliko. Če nam stari Baraga govori: „Slehnemu od nas Bog nekaj posebnega odloči... Sleherni od nas mora to nalogo izpolniti... In njegova zadnja ura je spokojna in lepa kot po dobro opravljenem delu,“ je s tem podal duhovni smisel vsakega, še tako preprostega, še tako na materialno delo navezanega življenja. Ta velika misel zaide večkrat v pozabo in postane na dnu

vkjub vsej razgibanosti in dejavnosti vendarle prazna.

Skozi vso igro se kaže in stopnjuje duhovna vrednota resnične ljubezni. Rekel bi, da je vse delo pesem ljubezni. „Divjaki, sem rekel,“ pravi pastor Slatner; „Ljudje, vam pravim,“ ga zavrne Baraga. Že v tem je globoka osnova ljubezni: spoštovanje pred človekom, pred vsakim, tudi pred zaostalim, tudi pred izgubljenim. Ljubezen je, ne prezir, ki dovede Barago do odpovedi graščini, nevesti, domovini in še drugemu, kar je naravno prijetno in lepo. „Vse, vse naj dam?... Pustim vse?“ V tem boju zares „človek umira“ in „človek se je rodil“. Drug človek: ne sebi, drugim se rodi. Ne le pasivna odpoved, tudi vse neumorno delo, neumljive žrtve doma in na tujem, skrajna nesebičnost in dajanje do revščine je živa ljubezen. „Vse sem dal, kar sem imel. Ničesar več dati ne morem,“ pravi stari Baraga ob koncu svoje poti. Ne-

doumljivo bogato življenje. Tolikšna ljubezen je močan klic v hladnost, sebičnost ljubezni praznega sveta. In je tako velika, da nas ob naši majhni, sebični ljubezni, zadene, dramati.

In njegova moč, spet ne telesna, marveč duhovna! Nerazumevanje, zunanje in notranje trpljenje, razočaranja, neuspehi, prezir, sovraštvo: vse to doživlja, trpi, a se ne umakne, ne kloni. Kako nam ta moč, nam slabotnim in omahljivim, imponira! Kar zdi se nam, kakor bi sami rastli ob nji.

Duhovna sila Baragove osebnosti nas v tem dramskem delu neprestano dviga. Odpira nam lepoto in bogastvo duh. moči.

2. Vsa ta Baragova duhovna sila slovi v igri na njegovi globoki religioznosti. Brez dvoma je „Eno samó je potrebno“ religiozno dramsko delo. In v pravem, pristnem pomenu besede. Ne, kakor smo včasih morda naleteli, v obliki malo simpatične, preveč nasladne „pobožnosti“, marveč v resnični dejavni in celotni pre-

danosti Bogu. Bog mu je začetek in konec, pot in cilj, zares vse. „Bog je odločal doslej, Bog naj odloča naprej!“ Čudovit je njegov posluš milosti, ki ga z njo Bog vabi in kliče. Ko zasliši klic, mu sledi: „Ni na nas, da izbiramo, kadar je odločil Bog.“ Čudovito je tako delovanje milosti v njem. Najgloblji motiv vsega dela in vse ljubezni je: „Delam za zveličanje duš in za slavo božjo.“ V tem je tisto: „Eno samó je potrebno“. Bogu služi s tem, da služi ljudem, dušam. Kako se ostro odraža Baragova religioznost v nastopu z dekanom Dergancem. Dekanu je glavna skrb, kdo bo novi križev pot plačal, Baragu, kdo ga bo molil!

Vse pripisuje Bogu; vse njegovo delo je v tem smislu božje delo. „Mi sami pri sebi ničesar ne moremo. Kar je storjenega, je storil Bog.“

Vse trpljenje je zanj: križ. „Tvoj križ, Gospod!...“ Vse moje žrtve za njihovo zveličanje, moj Bog!“

V Metliki se Baraga-kaplan poslavlja od ljudstva. V ovalu metliška cerkev in proštija

„Bog hoče,“ je zadnje beseda; „Spero, spiro“ je zadnja moč; „Ne nam, Gospod, ampak Tvojemu imenu daj čast“ — zadnji namen. Človek, ki živi iz Boga in za Boga, resnično in dosledno. Iz tega sledi vse drugo, kar vidimo in slišimo v igri, vsa njegova veličina. In tudi uspehi, kolikor so odvisni od človeka, od orodja. Indijanski kristjani so res otroci njegovega duha. V Newagonu, v N'šo zasledimo njegove poteze: njegovo vero, njegovo zaupanje, njegovo zvestobo. Kako lepo odseva Baragovo zaupanje v Materijo v besedah matere: „Nose bo prosil Mater Velikega Duha in Veliki Duh bo uslišal prošnje.“

3. „Unum est necessarium“ pa je tudi misijonska igra. Vso preveva misijonska misel. Klic: „Reši nas... Tavamo, blodimo, tonemo...“ razume Baraga tako: „Hočeš, da grem, da jim prinesem Cerkev?“ Misijonska pripravljenost je v njem. Odločil se je. Ne iz razočaranja doma, ne iz zagrenjenosti, marveč ker „Bog me drugam kliče“. Pokazal mu je, kam ga kliče, ko je Baraga bral o duhovni bedi in zapuščenosti v Polnočni Ameriki. Spet ljubezen do duš. Za najbednejše se odloči, ker je notranje najbogatejši. Vé, da jim more dati Kristusov mir le po Cerkvi, zato postane „sejalec Cerkve, ene, edine, vesoljne, zveličavne, rimske in apostolske“. Težave, napori, ločitve, nasprotovanja — vse to ni nič, le da vrši zvesto misijonsko poslanstvo. Seje in žanje do konca svojih moči. „Eno samó je potrebno,“ to vodilo zapisano v srce in iz srca v škofovski grb, ga ne izpusti, dokler ne omahne. „Trudna mi je roka in slaboten je moj glas. Petindvajset tisoč poganov je krstila; zasluži, da gre počivat. Vse kar sem mogel, sem storil z njo za slavo božjo in v rast vesoljne Cerkve. Zdaj le še blagoslovljam z njo. Gospod je dal, Gospod je vzel; njegova volja naj se zgodi!“ Tak je konec bogatega Baragovega misijonskega življenja. Ob njem smo si še mi tisto nedeljo poživili misijonskega duha.

Je velika reč, da smo dobili novo duhovno, religiozno, misijonsko odrsko de-

Cincinnatiški škof Lefèvre (Maks Nose) (glej cincinnatiško stolnico v ovalu!) javi misijonarju Baragu, da je od svete stolice imenovan za škofa

lo. V današnjih dneh še posebno velika dobrota. V njej se nam kaže Resnica, Lepota, Dobrota. Nosilec teh vrednot v tako visoki, herojski stopnji je Baraga. Naš Baraga. Vsej Cerkvi pripada, a nam še posebej. Našega rodu in krvi je. Zato nam je bližji. Bližji naj nam bi bil predvsem po duhu in življenju. In v tem nam ga je to delo približalo.

Zahvala in odkrito priznanje gre najprej pisatelju, nato igralcem in prirediteljem, ki so nam pripravili velik umetniški in duhovni užitek. Da bi le delo še naprej živelo in budilo duhovne, religiozne, misijonske sile v nas, po vzoru Baragi.

Dr. Ign. Lenček

„BARAGO NA OLTAR!“

(Izdala Južnoam. Baragova zveza ob stoletnici Baragovega škofovstva, str. 160.)

Ko sem bil lani v Rimu, me je p. Prešeren S. J., sila razgledan mož, poln začudenja vprašal: „Kako le morete tam v Argentini izdajati toliko listov in toliko knjig?“ Odgovoril sem mu nekako tako-le: „Imamo nekaj podjetnih in nekaj nesebičnih delavcev in mnogo zavestnih, dobrih ljudi, ki naročajo, kupujejo, berejo.“ Potem sem še razmišljal o tem in gotovo je to dejstvo razveseljivo znamenje naše kulture in verske dejavnosti. Neprecenljivega pomena za nas je to živahno prizadevanje, ki ne sme pojemati.

Od lani smo v tem še zrasi. Hvala Bogu! Težko gre, a gre naprej, po kvaliteti in kvantiteti. Čimbolj bomo to delo z besedo in dejanji podpirali, bolj bo napredovalo, in vse v našo duhovno korist in kulturni razvoj. Le tako bomo v tujini ohranjevali svojo narodno zavestnost in svoje katolištvo.

Že ostarelega škofa Barago nesejo Indijanci, med njimi njegov zvesti Newagon (Ciril Markež), blagoslavljat novo cerkev. Na poti jih zadrži Indijanka N'šo (Nataša Zajc), ki ji Baraga ozdravi otroka, dvigajoč ga v molitvi k Bogu

Na vse to sem mislil, ko sem dobil v roke knjižico — skoro bi dejal knjigo, saj ima 160 strani —: Barago na oltar!

Izdala jo je agilna Južnoameriška Baragova zveza ob stoletnici Baragovega škofovskega posvečenja. Idejo za njo je dal že pokojni prelat dr. Alojzij Odar. Njen namen je še poživiti med nami željo in delo za Baragovo beatifikacijo, kolikor je to delo odvisno od nas. In je v veliki meri.

Knjiga vsebuje najprej 3 ponatisnjene reči. Pesem: Čudovit si v svojih svetnikih, od Marije Brenčič-Jelen. — Nato Baragov križev pot, ki ga je doma priredil stolni prošt dr. F. Kimovec. V njem se izraža svetniška osebnost Barage, ko je bil tedaj, ko ga je napisal, kaplan v Šmartnem pri Kranju. Bogate misli so spojene s tolikšno pristrčnostjo, iskreno vero in tako živo ljubeznijo, da nas bo križev pot prevzel, kolikorokrat ga bomo prav molili. — L. Lenček CM je originalno porabil, kar je dr. Odar o Baragu in delu za njegovo beatifika-

Zbor vernih, ki je z Razlagalcem spremljal in tolmačil in lepo vezal ves oratorij

ejo v raznih člankih napisal. Sestavil je nekakšna premišljevanja za devetdnevnic, ki nam bodo veliko koristila, če jih bomo zares premišljevali in zraven molili. Sicer so deloma teoretično-poučnega značaja, vendar bomo ob njih črpali ne le spoznanje, kaj je za beatifikacijo potrebno, temveč nam bo ta zadeva prirala k srcu, postala bo naša srčna zadeva, za katero bomo veliko molili in se tudi sicer po svojih močeh zanjo prizadevali. Uvideli bomo, kako je to potrebno.

Dva sestavka pa sta nekaj novega, izvirnega.

Branko Rozman je sestavil molitveno uro za Baragovo beatifikacijo. Sredino tvorijo razmišljanja o osmih blagrih, vedno ob vzgledu Baragovih kreposti. Vsakemu blagru sta pridružena prošnja za Baragovo beatifikacijo in praktičen nauk za nas. Molitvena ura je zelo lepa, jedrnata, toplo prisrčna, preprosta v izrazu in globoka v mislih, pisana v lepem jeziku.

Več kot polovico knjige (100 strani)

pa obsega 30 poglavij o Baragi, ki jih je napisal spiritual in docent dr. Filip Žakelj. Vestno je porabil dosegljive spise, zlasti dr. Jakličevega „Barago“ in z njemu lastno pridnostjo zbral vse, kar nam more odkriti živo podobo Baragovega svetniškega življenja. Od poglavja do poglavja nam v lepem redu kaže Baragove kreposti in pri vsaki visoko stopnjo popolnosti, ki jo je v neprenehni rasti dosegal. Ob branju se nam razodeva bogastvo Baragovega notranjega življenja in zunanje, nesebične in neutrudljive delavnosti, ki je iz teh kreposti izhajalo. Brez dvoma je pisatelj dosegel svoj namen: ko človek knjižico odloži, je prevzet od Baragove veličine. Z občudovanjem zre svetniške postaje velikega misijonarja; visok ideal stoji pred njim, ki budi željo vsaj do neke stopnje posnemati ga v njegovi notranji veličini, če ga že ne more v zunanji.

Tako je tudi „Barago na oltar“ dragocen doprinos k Baragovi zadevi.

Dr. Ignacij Lenček

SAMOTNO BIJE URA NEKJE

ZGODOVINSKI ROMAN O JEZUITU MISIJONARJU OČETU MATEJU RICCIJU

Napisal Fausto Montanari, za „Katoliške misijone“ prevedel Miklavž Trpotec

XXVIII. NEOSKRUNJENI GROB

Novokrščenci so ihteli in jokali ob mrliču. Trdo jih je tedaj pokaral Li, češ da ne pristoji takšna obupna žalost za možem, ki je prav gotovo naravnost v nebesa odšel.

A ti kristjani so vse bolj žalovali sami nad seboj, saj so slutili, kako sami so ostali.

Učeni Leon, ki so ga prej klicalj Li Če Cao in ki ga je po devetih letih sitnega oklevanja komaj nekaj dni prej krstil oče Matej, si je kot poslednji misijonarjev krščenec izgovoril pravico, da mu je smel preskrbeti dve krsti, kot je to velevala postava.

Cele tri dni so pripravljali ti krsti, ker so bile iz posebe dragocenega lesa. Truplo so medtem izstavili na mrtvaški oder pod milim nebom.

Po tistih mrzlih in vetrovnih prvih dneh v mesecu, se je vreme zdaj nenada sprevrglo v pravo poletje. Težka, negibna soparica je tesnila ozračje. Oče Matej pa je počival tam na svojem smrtnem ležišču v tem poletju, ki se je pravkar zbudilo, nič več posivel od mraza in jedi-

kavega prahu, marveč ves ožarjen in zardel, kot da mrtvo delo, ki je bilo njegovo, sploh nikoli trohnelo ne bo.

Dolge mesece so kristjani odlašali s pogrebom: hoteli so, da bi bilo to poslednje slovo čez vse slovesno. Pokojnik pa je medtem počival v dvojni krsti, v misijonski kapeli, prav ob taistem oltarju, kjer je tolikokrat maševal.

Čez leto ali kaj pa je sam cesar tujim boncem podaril večji vrt s pogansko kapelico, da bi ga spremenili v pokopališče in postavili tam grobnico v čast tako učenemu in plemenitemu krščanskemu modrijanu. Bilo je to prvo krščansko pokopališče na Kitajskem; oče Matej pa prvi misijonar, ki so ga po vseh predpisih pokopali v blagoslovljeno zemljo, daleč proč od Macao. Tudi v tem, da je kitajsko zemljo s svojim grobom priklenil v stalno krščansko posest, je očeta Mateja zatele prvenstvo.

In niso oskrunili njegovega groba štirideset let pozneje, ko je zabesnelo preganjanje in se je zdelo, da je ves njegov tako prizadevni trud skopnel v nič.

KONEC

NAŠ NOVI ROMAN O SVETEM FRANČIŠKU KSAVERIJU

Kako povsem zmotno je zatrjevanje tistih, ki dokazujejo, da svetovna misijonska akcija katoliške Cerkve ni vredna literarne obdelave, so nam „Katoliški misijoni“ skozi dve leti nudilj prepričljiv zgled z objavljanjem zgodovinskega romana o življenju prvega misijonarja v veliki Kitajski, jezuita Mateja Riccija. Ta svojska literarna umetnina, ki jo je napisal italijanski pisatelj Fausto Montanari in ji vzdal naravnost simbolični naslov „Samotno bije ura nekje...“ ter jo resni kritiki štejejo že danes med vrhove moderne italijanske književnosti, doživlja s svojim poslednjim poglavjem v pričujoči številki naše revije svoj sklep. Ni jih malo, ki so nas zagotavljali, kako

težko so pričakovali novih številki „Katoliških misijonov“ prav zaradi nadaljevanja tega romana. In premnogi so, ki zdaj priznavajo, da so se prav ob prebiranju Riccijevega življenja zaglobili in doumelj vso veličino, pa tudi vso nesluteno tragiko prvih pionirjev Kristusove Cerkve na Kitajskem. Misijonsko delo je prav s tem romanom zadobilo svoj prvi povdarek in pravo ceno: menda ga ni danes med Slovenci, ki bi se še vdajal romantični miselnosti o misijonstvu in gledal v misijonarju izrednega moža, ki s križem v roki sredi pragozodne divjine spreobrača med tuljenjem divjih zverj necivilizirane divjake in ljudožrce... Prav roman o Ricciju nam je nazorno

Celotna skupina igralcev in sodelavcev, ob zaključku predstave „Eno samó je potrebno“. Tik nad levo sedečim Indijancem, med obema Baragoma je pisatelj in režiser predvajanega oratorija, Nikolaj Jeločnik

prikazal vse težave, žrtve in včasih naravnost herojska prizadevanja, ki jih morajo misijonarji ven in ven doprinesati pri svojem prvem in bistvenem delu „presajanju Cerkve“ v poganskih deželah: muke učenja tujih jezikov, pozabo samega sebe in dejanskega življenja v okolje, kjer delujejo, tisoče nasprotovanj in preprek, ki jih satan stavlja na njih plemenito pot, nerazumevanja krščanskega sveta, nenadne spopade in trenja z zakoreninjenimi razvadami in pogansko miselnostjo, vse to in še mnogo, mnogo več.

Roman o Mateju Ricciju nas je seznanil s prvimi uspehi in neuspehi katoliškega misijonstva na Kitajskem. Pri merno je tedaj, da v naslednjih letih seznanimo bralce „Katoliških misijonov“ tudi z začetki, boji in zmagami katoliške Cerkve v drugih vzhodno azijskih po-

krajinah, predvsem v Indiji in na Japonskem. In kdo nam o vsem tem more več povedati, kot za Pavlom največji misijonar vseh časov, božji neugnanec, Frančišek Ksaverij iz Navarre?

Tako bodo „Katoliški misijoni“ z novim letnikom začeli objavljati prevod novega romana, to pot o življenjski poti velikega Frančiška Ksaverija. Na podlagi mnogih zgodovinskih virov, predvsem stoterih pisem velikega apostola Indije, ki so pravi biser v zgodovini svetovnega misijonstva (glej članek o Ksaverijevih pismih v „Misijonski nedelji 1952“) je belgijski jezuit Paul Piron pred dvema leti napisal zgodovinski roman „KSAVERIJ NEUSTRAŠENI“, ki je vzbudil splošno pozornost ne le med misionologi, marveč zaradi svojskosti svojega sloga, načina pripovedovanja in skrbne predanosti zgodovinski resnici tudi na knjižnih

polica moderne katoliške literature. Delo, ki je takoj po izidu v borih dveh letih doživelo že 7 izdaj in je prevedeno iz francoščine tudi že v italijanščino, španščino, nemščino in angleščino, doživlja zdaj tudi svoj slovenski prevod. Pisatelj, ki v svoji umetnosti ni začetnik, saj ga kritiki postavljajo na častno mesto med sodobnimi jezuitskimi književniki, nas z velikim misijonarjem azijskega vzhoda seznanja takoj uvodoma ob veličastnih proslavah štiristoletnice Frančiškovega prihoda na Japonsko: pred tremi leti je premagani narod od cesarja pa do zadnjega kulija na tokijskih avenidah dajal čast svojemu največjemu prijatelju in učeniku vseh časov, častil sveto relikvijo njegove apostolske roke in spoznaval — to so priznavale tudi poganske učene glavé — kako je rešitev Dežele vzhajajočega sonca in cvetočih češenj edinole v popolni, zavestni podreditvi naukom in načelom, ki jih je pred štiristo leti oznanjal bivši doktor na pariški Sorboni, jezusovec in najzaupnejši prijatelj Ignacija iz Lojole, Frančišek Ksaverij. Nato pa nam s prikupno preprostostjo in živo pesniško bogatijo nevsiljivega pripovedovanja od poglavja do poglavja odkriva vse Frančiškovo življenje: njegova mlada leta v Španiji, njegovo razumsko in dušno rast v Parizu, čudežni življenjski preokret njegov ob srečanju z vitezom Ignacijem Lojolskim, njegov vstop v Družbo Jezusovo, vroče hrepenenje po oznanjanju evangelija božjega v Sveti deželi, pa spoznanje, da ga je bil Bog mnogo dlje odločil: za Indijo, Birmanijo, Siam, Japonsko, morda Kitajsko; njegova prva leta v Indiji, nenehna potovanja, pisanja pisem, ustavljanje Kristusove Cerkve med ponosnimi narodi tisočletnih kultur, nje-

gova pot na Japonsko, pa slednjič blažena smrt pred vrati Kitajske, kamor je trideset let pozneje uspel Matej Ricci.

Spoznavanje Frančiškovega življenja in dela je za razumevanje sodobnega misijonskega dela kat. Cerkve tako nujno, kot je nujno poznanje Pavlovega misijonskega dela in njegovih pisem za razumevanje prvih krščanskih stoletij. Misijonske metode, ki jih je uvajal, preiskušal in slednjič utrdil Frančišek Ksaverij, so v teh stoletjih po njegovi smrti (3. decembra 1552) našle polno potrjevanje: svetovna misijonska akcija gradi na njih in se jih poslužuje sleherni trenutek.

Tako bo tedaj objavljanje romana o življenjskem poslanstvu, o trudu in delu, uspehih in neuspehih, o spoznanjih in dognanjih največjega misijonarja zadnjih štirih stoletij nedvomno velik in odličen pripomoček za globlje razumevanje misijonske akcije in misijonske dolžnosti med Slovenci. Prepestra poglavja iz Ksaverijevega življenja bodo našla globok odmev med našo mladino, ki si išče visokih, plemenitih vzorov, med izobraženci, ki si bodo na globoko razširili svoje obzorje ob spoznavanju zgodovine in kultur vzhodnih narodov, med duhovščino, ki bo v Frančišku Ksaveriju spoznala vzornega, svetniškega dušnega pastirja, pa tudi našimi misijonarji, ki bodo ob misli na svojega neprekosljivega vzornika zadobili nov pogum za delo, žrtve in trud na tistih neizmernih poljih, kjer je žetev velika, pa delavec malo.

Svojo begunsko knjižno polico pa bomo s prevodom tega romana obogatili za novo, zares vredno in plemenito vrednoto.

—nj—

„KATOLIŠKI MISIJONI“ BODO V LETU 1954 nudili svojim bralcem 12 ŠTEVILK PO 44 STRANI IN 8 STRANI priloge „Mladi misijonar“, skupno 624 STRANI bogato ilustriranega besedila — samo za: 30 argentinskih pesov (za Argentino in Čile), 2 dolarja (za USA in Kanado), 1.200 lir za (Trst in Italijo), 1 funt (za Anglijo in Avstralijo), 600 frankov (za Francijo), 30 šilingov (za Avstrijo), 2 dol. (za ostale države)

VSEM SLOVENSKIM MISIJONARJEM, SODELAVCEM, DO-
SMRTNIM IN OSTALIM NAROČNIKOM IN BRALCEM SE
„KATOLIŠKI MISIJNI“ OB ZAKLJUČKU TRIDESETEGA
LETA SVOJEGA OBSTOJA ZA VSO NAKLONJENOST IN
POMOČ ISKRENO ZAHVALJUJEJO TER JIH PROSIJO, DA
JIM OSTANEJO TUDI V NASTOPAJOČEM NOVEM DESET-
LETJU ZVESTI PRIJATELJI IN SOTRUDNIKI

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN BLAGOSLOVLJENO
NOVO LETO!

VSEBINA DECEMBERSKE ŠTEVILKE „KATOLIŠKIH MISIJONOV“

Govor Pija XII. na misijonsko nedeljo 1953 — Slavimo pozivom svetega očeta (K. Wolbang C. M.) — Nevarnost za Cerkev v Indiji (o. Jože Cukale S. J.) — Budizem v Siamu proti komunizmu (m. Ksaverija Pirc O. S. U.) — Osvojitve zemeljskega vrha (o. Lojze Demšar S. J.) — Zadnji dnevi g. Jereba na Kitajskem (France Jereb C. M.) — „Čakam na povratek na Kitajsko“ (Andrej Jerman C. M.) — Iz pisma brata Cirila Verdника C. M. — Ob krstu treh Japoncev (France Glavač) — Misijonarji pišejo: Franci Rebel M. M., Andrej Majcen S. D. B., Jože Cukale S. J., Marcel Kerševan C. M. — Po misijonskem svetu — Barago na oltar: Proslavljanje stoletnice Baragovega škofovstva med Slovenci — Nikolaja Jeločnika oratorij: Eno samó je potrebno (dr. Ign. Lenček) — „Barago na oltar!“ (dr. Ign. Lenček) — Samotno bije ura nekje (Konec) — Naš novi roman o svetem Francišku Ksaveriju

K slikama na ovitku: Marija z Detetom (Chang Chao Ho, Koreja) — Zadnja stran: Br. Ciril Verdnik CM v Hong Kongu s kitajskimi malčki

Vse naročnike, ki še niso plačali naročnine, vljudno prosimo, da to store do konca tekočega leta. Že sedaj opozarjamo, da bomo s februarso številko prisiljeni ustaviti pošiljanje lista vsem, ki do tedaj ne bodo imeli naročnine za leto 1953 poravnane

„Katoliški misijoni“ so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, „Slovenske misijonske zveze“ in „Južnoameriške Baragove zveze“. Izdajajo ga slovenski lazaristi. Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Lenček Ladislav CM. Naslov uredništva in uprave: Calle Cochabamba 1467, Bs. Aires. Argentina. — Tiska Grote, Montes de Oca 320, Bs. As. — S cerkvenim odobrenjem.

GRADIMO CERKEV

TRIDESET LET

Slovensko okno v svet

SVET KRISTUSU